

Javaslat

„A hajdúszoboszlói gyógyvíz”

Hajdú-Bihar Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Hajdúszoboszló Városi Önkormányzat

Dr.Sóvágó László

Hajdúszoboszló Város Polgármestere

Hajdúszoboszló, 2015. március 10.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1.A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Hajdúszoboszló Városi Önkormányzat

2.A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név:	Dr. Vincze Ferenc, Hajdúszoboszló Város Jegyzője
Levelezési cím:	4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
Telefonszám:	52/557-371
e-mail cím.	jegyzo@hajduszob.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1.A nemzeti érték megnevezése: **A hajdúszoboszlói gyógyvíz, mely jódos, brómos, konyhasós, hidrogén-karbonátos termálvíz, 73°C-os és 1100 méter mélységből tör elő, tartalmaz még bitument és ehhez kötődő ösztrogént, továbbá különböző nyomelemeket titán, vanádium, réz, cink, ezüst, stroncium, bárium és ólom formájában.**

2.A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☒ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☐ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Hajdúszoboszló - Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő, mely a város üdülőövezetében a Bánomkertben helyezkedik el. A Fürdő körül egy szép liget terül el, s két oldalról a József Attila utca és a Pávai Vajna Ferenc utca zárja le. Jól megközelíthető autóval a várost elkerülő 4-es főúton Hajdúszoboszló keleti vagy nyugati részén a Belvároson keresztül a Bánomkertig, de busszal is könnyen elérhető, hiszen a Fürdő közelében található a Buszpályaudvar, a vonattal érkezőket pedig a Vasútállomástól az 1-es, 1A vagy 3-as busz juttatja el a természet különleges csodájaként számon tartott helyi gyógyvízkincshez.**

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☐ települési	☐ tájegységi	☒ megyei	☐ külhoni magyarság

5.A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

„A hajdúszoboszlói víz a maga nemében egyedülállónak tekinthető, hozzá hasonló összetételű és hőmérsékletű víz- a rendelkezésünkre álló analysesek alapján- nem ismeretes.”

(Dr. Bodnár János)

A messze földön híres **hajdúszoboszlói gyógyvíz** az európai és hazai gyógyvízkincs egy igazán különleges gyöngyszeme, ezért méltó lehet a megyei értékek sorába történő szíves besorolásra is. Hazánk gyógyvízparadicsomként híresült el a nagyvilágban, s e rang egyik fő ékessége a neves gyógyvizeink sorából is kiragyogó, különleges hatásfokú „**hajdúszoboszlói gyógyvíz**”. A pályázatot benyújtó **Hajdúszoboszló Városi Önkormányzata** ezért szívesen tesz eleget a *Hajdú-Bihar Megyei Értéktár* felől érkező javaslatnak az 1925-ben feltárt speciális és világhírű helyi gyógyvíz megyei értékek közé történő besorolásához szükséges pályázati tanulmány benyújtásával, hiszen ezáltal egy újabb, modern méltatást és elismerést tud adni büszkeségre okot adó, rendkívüli egészségjavító hatásfokkal rendelkező speciális gyógyvizének, s külön öröm, hogy mindezt a gyógyvíz feltörésének éppen 90. évében teheti meg.

A jogi meghatározás szerint gyógyvíznek azokat az ásványvizeket, borvizeket, termálvizeket nevezzük, amelyek fizikai tulajdonságaik és kémiai összetételük miatt gyógyító hatásúak, és számukra az adott ország rendelete alapján, - melynek területén található, az ásványvíz, vagy gyógyvíz megnevezést engedélyezték. Minden ország szabályozza, illetve a szabályozás révén ismeri el az ásvány-, illetve gyógyvizeit. Magyarországon az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV törvény 247. §-a (2) bekezdésének X. pontja, valamint a 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet alapján az Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság (OGYFI) engedélyezi ásványvíznek és gyógyvíznek vélelmezhető víznek elismert ásványvízként, illetőleg gyógyvízként való megnevezését. Az ásványvíz és gyógyvíz fogalma a 16. századig nem különült el egymástól. Az első fogalmi elkülönülés a 20. században az 1929. XVI sz. Fürdőtörvényben valósult meg. Sok országban a szabályozás nem tesz különbséget továbbra sem az ásványvíz és a gyógyvíz fogalma között. Ellenben a magyar jog kimondja, hogy: 1. *Gyógyvíz az olyan természetes ásványvíz, amelynek bizonyított gyógyhatása van./* 2. *A gyógyvíz elnevezés használatának engedélyezése szempontjából: a) külsőleg történő (fürdővízkénti) felhasználásban gyógyvíz az a víz, amely megfelel a külsőleg történő felhasználású ásványvíz követelményeinek, továbbá a természetes ásványi anyagok (kőzetek) vízzel történő kilúgozása során keletkező, oldott ásványianyag-tartalma, kémiai jellege állandó, egészségkárosító anyagokat nem tartalmaz(...)* Ennek a szempontnak a hajdúszoboszlói gyógyvíz maradéktalanul és bevizsgáltan megfelel, mely **jellegét tekintve jódos, brómos, konyhasós, hidrogén-karbonátos termálvíz, 73°C-os és 1100 méter mélységből tör elő. Tartalmaz még bitument és ehhez kötődő ösztrogént, továbbá különböző nyomelemeket: titán, vanádium, réz, cink, ezüst, stroncium, bárium és ólom formájában.**

Magyarországon a gyógyvízi fürdőkultúra igen nagy múltra tekint vissza, egészen a múlt század elejére, s ez szervesen összefügg a hajdúszoboszlói gyógyvíz épp 90 évvel ezelőtti,

véletlenszerű, ám annál csodálatosabb felfedezésével. **1925. október 25-én** még senki nem sejtette, hogy egy különleges, nem csupán Hajdúszoboszló, hanem a megye, sőt az ország, s egyáltalán nem túlzás kijelenteni, hogy kitekintve akár egész Európa szempontjából különleges gyógyhatású természeti kincs tört felszínre **Pávai Vajna Ferenc geológus szénhidrogén kutatási során. Ezen a bizonyos napon fejeződött be ugyanis a neves tudós által kitűzött, és Faller Gusztáv okleveles bányamérnök által lemélyített Hajdúszoboszló I. számú városi mélyfúrás**, mely révén egészen pontosan **1090,87 méter mélyről 73 ° C-os jódos, sós víz tört a felszínre gáz kíséretében.** Akkor még a jelenlévők sem tudták, hogy ez a nap olyan jövő zálogát képezi a hajdúsági kis mezőváros életében, mely a gyógyturizmus révén európai rangú és népszerűségi gyógyhellyé és üdülőközponttá avatja majd a várost, teljesen új életpályát megnyitva ezzel számára. Egy „új Hajdúszoboszló” született tehát ekkor, mely „folyékony aranyának” különleges vonzerejével a gyógyulni vagy egészséges életre vágyók valóságos „gyógyvizi Mekkája” lett az ezt követő, „gyógyvízre építő” évtizedekben. A város fejlődésének addig elképzelhetetlen, új dimenziói nyíltak meg ezen a ma már történelmi fordulópontként számon tartott őszi napon. **Az ősi pannon tenger évmilliókon keresztül lerakódott, s váratlan ajándékként ekkor feltörő kincse lett Hajdúszoboszló öröksége, melyre jövője épült, s épül ma is.** Érdemes kiemelni, hogy *Pávai Vajna Ferenc* szellemisége és bevett, tudományos dogmákkal mit sem törődő, merész geológusi szemléletmódja alapvetően fontos volt e felfedezésben. Nem mindennapi geológus lévén nem kívánta álláspontját, feltételezéseit, megállapításait mások véleménye által befolyásolni, éppen ezért nem alkalmazta munkájánál az újabb kutatási módszereket sem, mint például a geofizika eredményeit. A montáengeológia iskola neveltje volt, s ez látszott is minden munkáján, így a síkvidéki kutatásainál is. Módszerével kortársai nem értettek egyet, amikor is a medence területén kis mélységű aknában a fiatalkori üledékekben mért „dölések” alapján jelölte ki a boltozatokat, és oda telepítette a szénhidrogén kutatófúrásokat. **Szakvéleményei alapján kitűzött fúrásai, szénhidrogén helyett hévizet tártak fel, amely igen jelentős eredményt jelentett akkor az országnak,** mivel hazánk ásvány- és gyógyvizeinek legtöbbjét ugyancsak elveszítette Trianon után. **Tudományos felfogásához hozzátartozott még az is, hogy a két nyersanyagot, a szénhidrogént és a hévizet együttesen kívánta feltárni.** Az első hajdúszoboszlói kutatófúrás, s annak földtani-víztani eredményei mára már történelemnek számítanak. A *Magyar Királyi Földtani Intézet* kezdeményezésére az 1. világháború utáni Magyarországon 1917-ben indult meg a tiszántúli területen a torziós ingaméréssel való felvétel és ennek alapján *Böckh Hugó* és *Böhm Ferenc* kijelölte az első szénhidrogén kutatófúrást, a Hortobágy I. számú után **a Hajdúszoboszlói I. számú fúrás helyét a Vértölgyben.** Amikor *Böckh Hugo* külföldre távozott, *Böhm Ferenc Pávai Vajna Ferencre bízta a kutatás tovább folytatását.* Ekkor már a Vértölgyben 330 métert ért el a fúrás, amit *Pávai Vajna* leállított és saját módszerével új helyre telepített, mégpedig a Hajdúszoboszló I. számú fúrás helyére, mely a hévízkút helyszíne lett. A két geológus, *Dr. Böhm Ferenc* és *Dr. Pávai Vajna Ferenc* megalapozott kutatások után jelölte ki tehát a szoboszlói próbafúrás helyszínét. A fúráshoz szükséges engedélyt több mint egy évvel e jeles nap előtt kapták meg, majd munkájuk eredményeként **1090,87 méter mélységből tört elő a 73°C-os hévíz.** Ettől a naptól kezdődött Hajdúszoboszló új élete, mely akkor – mint említettük –, még nem is tudatosult a szoboszlói emberekben. A sikeres meleg (termál/hévíz) ásványvíz feltárásakor – különösen, hogy a kút szabad kifolyású volt –, egyfajta tavat képezvén, egész rövid időn belül a környék apraja-nagyja lábával próbálgatta a víz kellemes hatását, s több száz ember áztatta benne a lábát. **Ekkor még nem volt ismeretes a víz összetétele, s különösen az emberi egészségre gyakorolt eseteleges gyógyhatása sem.** Nem sokkal ezután a II. számú kút létesítésére is sor került 2032 m mélységgel és annak helyét az I. számútól kb. 220 m-re tűzte ki *Pávai*. A hévízkút részletes bemutatását egyébként 1939-ben adta közre *Schmidt E. R.* kiváló összefoglaló munkájában. A fúrás, illetve a hévízkút első

földtani-vízföldtani értékelője között élen járt *Schafarzik Ferenc*, a budapesti műszaki egyetem professzora, aki a teljes rétegsor földtani korát pannóniai-pontusinak határozta meg. A kimutatott 6 jelentősebb, vízzel telített homokrétegről *az a véleménye alakult ki, hogy azok a mélyből kapnak „utánpótlódást”*. A konyhasót, a jódot és a brómot kizárólag a 842,40 méterig lehetett követni, és szerinte ezek a nyomelemek is a felfelé való áramlást bizonyítják. *Ez a fűrés, illetve a kiképzett hévízkút alkalmas volt további vízkutató és feltáró fűrés tervezéséhez földtani és vízföldtani útmutatást adni, s nem csupán ezen a területen, hanem az ország többi hasonló felépítésű medencéiben is.*

Visszatérve az emberi egészségre gyakorolt konkrét megtapasztalásokhoz, a helyiek eleinte nem értették e különleges természeti kincs csodálatos előnyeit, s nem tudta a város sem, hogy mihez kezdhetnének a folyamatosan felszínre érkező víztömeggel. **A helyi emberek tapasztalatai alapján azonban előtérbe került a felhasználás lehetősége, hiszen nem csupán alkalmilag próbálták ki a feltörő vizet az említett napon, hanem később már rendszeresen: a férfiak a fürödni, míg az asszonyok mosni kezdtek a környék árkaiban lévő, gőzölgő vízben fokozatosan kitapasztalva ezáltal jótékony hatásait.** Hamar észrevették, hogy *„ez a víz csodát tud”*: gyorsabban gyógyultak a sebek, enyhültek a reumatikus fájdalmak a föld mélyének bársonyos, forró, túláradó barna kincse által. ***A helyi legenda szerint a vízben fürdőző reumások fedezték fel először, hogy enyhíti fájdalmaikat a meleg víz.*** Igen hamar bebizonyosodott tehát konkrét tapasztalati úton, hogy a „hévízünk atyjának” nevezett *Pávai Vajna Ferenc* tudós geológus által feltárt 73 Celsius fokos víz gyógyhatása egészen bámulatos. Persze magának a fürdőnek a tényleges kiépítésére még várni kellett, sokáig szabadon elfolyt a feltörő víz. **A város vezetősége természetesen felfigyelve az árkokban magukat kúrálók beszámolóira, megrendelte a víz vegyi elemzését, hisz gyógyító hatásának híre futótűzként terjedt a környéken és az országban.** A szakemberek komoly érdeklődéssel és szakértelemmel fogtak hamarosan a kíváncsian várt elemzésekhez: mérések hosszú folyamata kezdődött, melyek eredményeként **tudományos elbírálás szerint is gyógyító hatású vize lett Hajdúszoboszlónak.** A speciális és figyelemre méltó összetételű hajdúszoboszlói hévizet sok neves kémikus (*Emszt Kálmán, Winkler Lajos, Szelényi Tibor, Bodnár János*) vizsgálta és különösen a jodid (7,2-8,40 mg/l) és a bromid (18,0-23,50 mg/l) tartalom jelentett részükre központi kérdést. **A hévízkút 1925. októberben készült el, és már decemberben előadást tartott Emszt Kálmán a Magyar Királyi Földtani Intézet főgeológusa,** vegyésze a hévíz előzetes kémiai vizsgálatáról. Azért is nevezte előzetesnek, mert nem járt a helyszínen, és így a szén-dioxid és a kén-hidrogén meghatározása elmaradt. A helyszíni mintavétellel ezután a *Földtani Intézet Igazgatósága Maros Imre* főgeológust bízta meg. Az új vizsgálatból azután kiderült, hogy a hévíz *konyhasós, jódos, brómos, jellegű és jelentős mennyiségű szénsavat* tartalmaz. A napi 4750 köbméter mennyiségű gáz elemzése 85 tf% metánt, 7,7 tf% nitrogént és 5,0 tf% szén-dioxidot mutatott ki. Az ideiglenesen gazométerben felfogott gázt azután kazánba vezették. A *Debreceni Vegyikísérleti Állomáson* a mottóban idézett *Bodnár János* is megelemezte a gázt és szerinte 75% metán, 6,4% nitrogén és 7% víz mellett még aszfaltos csomócskák is előfordultak a vízben. Ezután 1951-ben *Papp Szilárd* és *Dippold Anna* újabb elemzést közölt és a víz jellegét úgy határozták meg, hogy az **nátrium-kloridos-hidrogén-karbonátos, jelentős jodiddal és bromiddal. Szerintük olyan nagy mennyiségben volt benne a klorid, hogy a nátrium-kloridos, illetve a jodidos és a bromidos vizek csoportjába is beletartozik. A biológiailag aktív anyag, a jód és a konyhasó kerül itt előtérbe.** *Dalmady Zoltán*, a kiváló balneológus, aki az elsők közt foglalkozott a hévízzel, úgy látta, hogy az ásványvizek egy igen ritka előfordulásával van dolgunk. Szerinte *„A hajdúszoboszlói mélyfűrés vize jódos- konyhasós -karbonátos hévíz és hozzá hasonló Európában sok van, de ezek mind hidegek. A Kárpát-medencében a lipiki jódos hévíz csak abban különbözik, hogy kevesebb a konyhasó benne.”* Úgy ítélte meg, hogy minden bizonnyal számos betegség, különösen a golyva, a nyálkahártya hurutjának

gyógyítására alkalmas lesz. Emellett még gyulladásgátló szerepe is lehet e víznek, megállapítása szerint. A palackozott vizet az erős bitumen-tartalom gátolhatja vélekedése szerint. Egyéb vizsgálatok és vegyelemezések is születtek a folyékony forró arany összetételére vonatkozóan, s páratlan megállapítások láttak ezek révén napvilágot. *Dr. Bodnár János, a Debreceni Orvostudományi Egyetem Orvos Vegytani Intézetének igazgatója* így írt a szoboszlói vízről, mely gondolatot mottóként is kiemeltük: *"Analysisünk szerint a hajdúszoboszlói mélyfűrásból eredő víz alkalikus-jódos-brómos-konyhasós hévíznek minősítendő. Egybevetve a kémiai analysis adatait a víz igen magas hőmérsékletével kimondható, hogy a maga nemében egyedülállónak tekinthető, hozzá hasonló összetételű és hőmérsékletű víz - a rendelkezésünkre álló analysesek alapján - nem ismeretes."* *Dr. Dalmady Zoltán* balneológus, egyetemi tanár szerint „...a fizikai chemia szempontjából rendkívül érdekes vonása a hajdúszoboszlói vizeknek, hogy töménységükben és összetételükben aránylag igen közel állanak az emberi szövetnedvek összetételéhez. Különös figyelmet érdemel a tengeri fürdőkkel való összehasonlítása, hiszen a hajdúszoboszlói víz maga sem más, mint trias-kori tengerek felidézett szelleme. Konyhasótartalmánál fogva körülbelül ötszörösen hígított tengervíznek tekinthető, de a tengervíztől eltér csekély magnézium, calcium és jelentékeny hydrocarbonat tartalmánál fogva. Ennek dacára éppoly joggal használható úgy a gyógyításra, üdülésre, mint bármely más olyan tengeri fürdő, mely vízének hígítottságánál fogva hasonló töménységű.” Az 1920-as években *Kunszt János a Rudas Fürdő osztály orvosa* részletesen foglalkozott a különböző vegyi összetételű ásványvízzel. Ivókúránál a konyhasó és a jód hatását emelte ki, és úgy látta, hogy a strumánál, légzőszervi idült hurutoknál igen jól alkalmazható, de nem vette figyelembe a hajdúszoboszlói hévíz igen magas szerves anyag tartalmát. Fürdőkúra esetén. a klorid és a jodid arányát hangsúlyozta és különös figyelmet szentelt a magas hidrogén-karbonát tartalomnak, amely jelentős hurutellenes hatású. Már ekkor a szoboszlói hévíz nagy hőmérséklete, kémiai összetétele és nagy vízhozama miatt előkelő helyet biztosított az ásványvizek között.” Az 1926-ban végzett első vizsgálat literenként 5000 mg ásványianyag-tartalmat állapított meg, és **pontosan ekkor valószínűsítették azt is, hogy gyógyvíznek minősíthető a feltörő víz.**

A véletlenül feltárt, ám komoly tudatossággal bevizsgált gyógyvíz históriájának döntő mozzanata, hogy miután az 1925-ös nevezetes mélyfűrás nem a kutatási célkitűzésben előirányzott eredményt hozta, **az állam a hőforrást 1926. július 15-ével 99 évre bérbe adta Hajdúszoboszló Városának.** E fűrás jelentős melegvíz-készletére alapozva kezdődtek meg az európai hírű gyógyfürdőhely kialakítását eredményező fejlesztések, miután **Hajdúszoboszló akkori városvezetése megismerte a tudósok elemzéseit, s elhatározta, hogy fürdőt épít a természet e különleges, az emberi egészséget több szempontból is dédélgető ajándékára.** A városvezetés tehát felismerve a hőforrásban rejlő lehetőségeket, a hatóságokkal folytatott, sokszor éles hangú tárgyalások után egy kezdetleges fővenyfürdőt már **1927. július 26-án** megnyitott, a legelső kiépített medencét pedig egy évvel később adták át. Ekkor már ügyeltek arra, hogy különféle igényei lehetnek a fürdőzőknek, ezért a két medence közül **az egyiket a strandolóknak, másikat a gyógyulni vágyóknak** szánták, azaz **a fővenyfürdő után elkészült egy hévízes kádfürdő is.** A város anyagi ereje azonban nem tette lehetővé a további fejlesztéseket. Erre részvénytársaság alakult, amely 1928-ban megépítette az első vasbeton medencét. **A belügyminiszter 1934-ben a hajdúszoboszlói fürdőt gyógyfürdővé nyilvánította.** Ezzel párhuzamosan indult meg a szállodák üdülőházak kiépítése a *bánomkerti részben.* A bevételnek és az üdültulajdonosok révén fejlődés és népesség-növekedés indult meg a városban. Mind több medencét létesítettek a növekvő vendégforgalom bonyolítására. Így azután 1939-ben már 3 nyitott, és négy fedett medencével és hullámfürdővel rendelkezett a fürdő. Orvosi rendelő és kezelő helyiségek is voltak már. *Inhalatórium és ivócsarnok* is működött. A medencék száma fokozatosan növekedett, s ma már 28 különböző típusú és célra

építettek medencét. A gyógy-javallatok is fokozatosan finomodtak és egyre szélesedő spektrumon mozogtak. Már 3 fürdőorvos (*Ádám Gyula, Papp Jenő, Vajna István*) dolgozott 1939-ben, amely ugyancsak bizonyítja a forgalom növekedését. A gyógyvízzel végzett fürdőkúrát többek között reumás, bénulás, köszvény, elhízás, angolkór, idült izzadmány, nőgyógyászati megbetegedések kezelésére javasolták az egykori orvosok.

Bár a különleges gyógyvízerőre épülő fejlesztések és fürdőkultúra külön pályázati téma is lehetne, mégis szükséges fő vonulatokban jelen pályázati tanulmány keretei között is érinteni röviden, hisz a gyógyvíz emberi egészség számára történő speciális és professzionális „átadásának kereteiről” van szó ez esetben. Hajdúszoboszló pl. arról is híres, hogy 1937-ben tekintettel a gyógyhatású víz által kialakított népszerűsége, itt nyitották meg Magyarország első és sokáig egyetlen hullámmedencéjét, mely élményelem hamar egyedi népszerűséget szerzett. 1939-ben csónakázótavat létesítettek, 1941-ben már volt kádfürdő, 1942-ben pedig pezsgőfürdő is. Az élénkülő túrizmus hatására az elvárásokhoz igazodva többször bővíteni, korszerűsíteni kellett Fürdönket, melyet alapítója, *Hajdúszoboszló Városa* sosem hagyott cserben, s ennek köszönhető, hogy **időről időre megújulhatott, a kor igényeinek megfelelően fejlődhetett.** A gazdasági-politikai átalakulás idején - 1991-ben - részvénytársasággá alakította fürdőjét az Önkormányzat, amely azóta is többségi tulajdonosa. 1992-ben átadták az Árpád Uszodát, a kilencvenes évek derekán megkezdődött az ásványvíz-palackozás, megnyílt a cég saját utazási irodája és saját kempinget építettek. 1996. január 1. ugyancsak jeles történelmi dátummá avanzsált a gyógyvizet körülölelő Gyógyfürdő történetében: az egykor államosított szoboszlói termál kutak ugyanis ekkor kerültek vissza jogos birtokosukhoz. A képviselő-testület még 1995-ben egyöntetűen határozott visszavásárlásukról.

1996-tól pedig egy napjainkig kiható átfogó és komplex megújulási folyamat zajlott le a Hajdúszoboszlói Gyógyfürdőben. A „*Vigyázz a testedre, mert ez az egyetlen hely, ahol élhetsz!*”- gondolkör jegyében minden igényt kielégítően, tudatosan a múlt értékeire építve, a jelen lehetőségeket maximálisan kihasználva, a jövőre is tervezve igyekezett a gondos városvezetés a minőségi körülményekkel és folyamatos, a kor igényeit kielégítő modernizációval tökéletes kiaknázási keretet teremteni e helyi természeti kincsnek. Ekkor indult el a cég menedzsmentje és a tulajdonos Hajdúszoboszlói Önkormányzat eredetileg 8 évre tervezett fejlesztési programja: **1996-ban megnyitotta kapuit fürdönk gyógy-szanatóriuma a Hotel Termál Terápia**, melyhez hamarosan saját kis fürdőépületet emeltek. A Délibáb és a Silver Hotelben egy-egy új terápia üzemeltetését vette át **a fürdő, melyek a gyógykezelések további bővítését tették lehetővé.** 1998 karácsonyán elkészült az új, modern termálfürdő-épület. Phare támogatással 2000-ben Magyarországon elsőként létesült vízi szórakoztató központ, az *Aquapark*. Ezt követően a Széchenyi terv jóvoltából egy 2,5 milliárdos beruház zajlott le 2001-2002 évben, melynek során teljesen megújult a stand, bővült az *Aquapark*, a kádfürdő épületének emeleti részén új kezelőhelyiségeket alakítottak ki, ezzel **bővítve gyógyászati kapacitást**, az uszodában új tanmedence, **gyógymedencék** és szauna létesült, végül 2002 őszére megszépült a termálfürdő csarnoka. A leglátványosabb fejlesztések a strandfürdőben történtek, hiszen azon túl, hogy megújult az infrastruktúra, új, az európai normáknak megfelelő medencék épültek, köztük egy Európában egyedülálló óriásmedence, a mediterrán tengerpart különböző látványelemekkel. 2003 őszén több mint egymilliárd forint értékű beruházás kezdődött meg a József Attila utcai Hotel Termál Terápia és környezetének fejlesztésére. 2005. július végén megnyithatta kapuját az újjá varázsolt háromcsillagos *Hungarospa Thermal Hotel*. 2004-ben több mint ezer négyzetméteres, modern gépsorokkal felszerelt új ásványvíz palackozóüzem létesült. A beruházás értéke 150 millió forint volt. 2008 júniusában indult el Hajdúszoboszló

történetének legnagyobb turisztikai beruházása, az Aqua-Palace fedett élményfürdő kivitelezése. A 4,8 milliárd forint összértékű kiemelt projekt 2,25 milliárd forint európai uniós támogatással valósult meg. Az új létesítmény legfontosabb célja a szolgáltatás-kínálat további bővítése, illetve a nyári szezon meghosszabbítása. Az Aqua-Palace 15 ezer négyzetméter alapterületen, 1600 négyzetméter vízfelülettel, egyszerre 1000 fő befogadására alkalmas, ahol minden korosztály megtalálja a számára megfelelő szórakozási, kikapcsolódási formát az egészen kicsi gyermekektől kezdve, a fiatal, sportkedvelő felnőtteken keresztül, az idősebb korosztály is. A létesítményt 2010 márciusában adták át. 2014 ismét a fejlesztések éve a Hungarospa-nál. Megújult és egy új szárnyal bővült a gyógyfürdő termálesarnoka. Extrém zónával bővült az Aquapark, ahol 6 új óriáscszuszda és mászófal létesült. A strandon megújult az Omega és tanmedence, gyermek színpad és habshow helyszín létesült. S a gyógyvízkincs minél komplexebb és hosszabb távú minőségi kihasználását megcélzó infrastrukturális bővítések mellett *Hajdúszoboszló Városi Önkormányzata* a legmodernebb törvényi védjegy eszközrendszerével élve, e pályázati tanulmányával is a 90 éve felfedezett és *Hajdúszoboszló „speciális imázs”*-át képező gyógyvizének kíván tisztelegni ilyen módon is méltatva és népszerűsítve azt a megyei értékek közé történő besorolási kérelemmel. **Most, 2015-ben büszkén mondhatjuk el, hogy városunk mára Magyarország, sőt Európa egyik legismertebb balneológiai központjává fejlődött az eltelt éppen 90 év alatt tehát „jól gazdálkodtunk” természet adta kincsünkkel, hévízi örökségünkkel.**

A bizonyított gyógyhatások és a folyamatos fejlesztések következtében *Hajdúszoboszló* tehát nemzetközi szinten is elismert gyógyhellyé avanszált. A fürdő és a város turisztikai szolgáltatóinak kínálata folyamatosan igazodik a kialakult trendekhez, melyeket a hagyományos gyógyászati eljárásokkal ötvöznek. Ennek köszönhetően széles a kínálati paletta az egészségturizmus területén. **A Gyógyfürdőben jelenleg több mint 40-féle gyógykezelést végeznek.** Az ide látogató vendégek egy helyben élvezhetik a gyógyvíz mellett kínált gyógykezelések jótékony hatásait és próbálhatják ki a rekreáció jegyében kínált wellness és *fitness életmódhoz* igazodó szolgáltatásokat is. **A gyógykezelések igénybevételére lehetőség nyílik közvetlenül a Gyógyfürdő, valamint több városi Hotel vendégeként is.** A kezeléseket minden esetben szakorvosi vizsgálat előzi meg, majd a probléma megoldására az orvosi javaslat alapján kezdődik meg a gyógyvízes terápia. Az állapotfelmérés során javasolt kezelések igénybevételét követően a vendégeknél szinte 100 %-ban nagyfokú javulás volt tapasztalható. Természetesen kivételek mindig voltak és lesznek is, de éppen ezért fontos és nélkülözhetetlen az orvosi konzultáció. **Hajdúszoboszló nemcsak a gyógyulni vágyó, hanem az egészségüket megőrző, kényeztetésre vágyó emberek számára is ideális turisztikai célterület, az egészségvédelem, megőrzés és gyógyvízre épülő terápiás vonulatok komplex paradicsoma.** Az egészségügyi problémákkal küzdő vendégeken kívül tehát a rekreáció is fontos a gyógyvíz felhasználásának tekintetében, **hiszen nagyon sokan a gyógyvíz regeneráló és megelőző hatása miatt keresik fel fürdőnket.** Az egészséges élethez nélkülözhetetlen a terhelő hétköznapiak utáni kikapcsolódás, testi-lelki feltöltődés, mely bizony megelőzheti a nagyobb problémák kialakulását, ezt mára sokan felismerték az egyre népszerűbbé váló prevenció-orientált, egészségtudatos életszemlélet jegyében. A gyógyvíz alkalmazása során tapasztalható gyógyulás alapvetően a hajdúszoboszlói víz összetételéből adódik. Az összetevők hatékonysága mellett a szakértelemmel és tapasztalattal alátámasztott kezelések gyógyító hatást fejtenek ki számtalan megbetegedés esetén, s gyógyvíz ereje és egyéb gyógyító tényezők együttes hatására ezek lelnek nálunk gyógyulásra. **A jódos, brómos, konyhasós gyógyvíz** elsősorban reumatikus betegségek gyógyítására alkalmas. **Az idült mozgásszervi betegségeknél, kopásos, degeneratív betegségeknél a tapasztalatok szerint az orvos előírásait betartók több mint 90 százaléka szépen javul.** A fürdőkúra hatása sebészeti, idegi, bőrgyógyászati eredetű

megbetegedések (ekcéma, pikkelysömör) kezelése során is észlelhető. Ortopédiai műtéteken átesett betegek rendszeresen látogatják fürdőnket utókezelés céljából. Jó eredmény érhető el agyvérzés utáni állapot, Heine medin kór után kialakult bénulás, idült idegfájdalmak és ideggyulladások kezelésében. A szoboszlói víz jó hatású nőgyógyászati gyulladások esetén is. Meddő nők két-háromszor megismételt kúrák után gyakran számoltak be fogamzásról. Ennek magyarázata, hogy vizünkben bitumenhez kötődve ösztrogén is található. **A hajdúszoboszlói gyógyvíz** még sebészeti, idegi, bőrgyógyászati eredetű megbetegedések (ekcéma, pikkelysömör) kezelésére is hatékonyan alkalmazható, kúraszerű felhasználással évente akár több alkalommal is. **Utókezelés céljából érdemes a Gyógyfürdőt látogatni ortopédiai műtéteken átesett betegeknek** is, mert a gyógyvíz segít a műtét utáni gyorsabb felépülésben. A kiemelt példákon túl még hosszú a sor a gyógyvíz számos jótékony hatását illetően, de talán már ez a rövid felsorolás is mutatja sokszínűségét a gyógyítás területén, mely hosszú évek óta Hajdúszoboszló öröksége és komoly szakmaisággal gondozott és alkalmazott kincse. Nagyon lényeges, hogy komoly körülmények között igényel a gyógyvízzel való érintkezés, ugyanis komoly **ellenjavallatokat** is figyelembe kell venni használatakor. **Nem látogathatják a fürdőt azok, akik a következő betegségekben szenvednek:** heveny gyulladásos megbetegedés, rákos, rosszindulatú daganatos megbetegedés, keringési elégtelenség, súlyos vérnyomás emelkedés, gümőkóros megbetegedés, súlyos központi idegrendszeri megbetegedés, fertőző betegség, terhesség.

A következő kezelések szisztematizálják, fokozzák és teljesítik több igény szint felé a gyógyvízért, pl. balneoterápia, a gyógyvíz hatásaival foglalkozó orvosi szakma, mely főleg a termálvízben gazdag országokban fejlődött ki. Hatásmechanizmusában a víz fizikai tulajdonságain kívül a vízben oldott ásványi anyagok bőrön keresztül történő felszívódása is szerepet játszik. A balneoterápiához tartozik: az iszapterápia, az ásványvizek belsőleg való alkalmazása, a természetben található gázok orvosi felhasználása. gyógyvízes kádfürdő, inhaláció, iszapkezelés, komplex gyógyfürdő ellátás, szénsavas fürdő, termál gyógymedence, melyek gyógyászati alkalmazása a helyi gyógyvízre alapozva kimagasló nemzetközi viszonylatban is. Számos tanulmány bizonyítja a balneoterápia hatásosságát és tartós hatását. **Emellett elektroterápia, s annak variációi, hidroterápia** is rendelkezésre állnak: pezsgőfürdő, súlyfürdő, víz alatti gyógytorna, víz alatti vízsugármasszázs (tangenter), víz alatti vízsugármasszázs (tangenter), **mechanoterápia:** frissítő masszáz, gyögmasszázs, **wellness:** aquafitness (vízi aerobik), talpmasszázs, **egyéb:** injekciós kezelés, orvosi vizsgálat, s **súlyterápia, melynek speciális gyógyhatásait a strand fürdőorvosa Dr. Domokos Pál által koordinált újabb kutatások igazolják,** melyek a nemzetközi viszonylatban is ritkának számító, szakirodalomban is jelölt, neves angol szaklapokban is megjelent publikációkban láttak napvilágot. Ez ezért is érdekes, mert az elmúlt 20 évben a gyógyvizek igazolt gyógyhatásával kapcsolatos szakmai tanulmányok, publikációk száma nem éri el a 20-at, s ebből 3 hajdúszoboszlói vonatkozású, ami külön kuriózum, s a helyi gyógyvízben rejlő alternatív gyógyászati lehetőségek szakmabeli méltatását fémjelzi. A vonatkozó tanulmány szerint „...a súlyfürdő kezelés mind nyaki mind ágyéki discopathias betegeknél alkalmas terápia a fájdalom csökkentésére és az ízületi mozgástartomány növelésére, így az életminőség javítására.”(Dr. Oláh Mihály) Ugyancsak a Doktor úr vezetésével zajlottak a már említett balneoterápia kapcsán zajló, európai szinten is egyedülállónak számító kutatások a hajdúszoboszlói víz gyógyhatásaira építve, 84 beteg vizsgálatával annak kiderítésére, hogy- mivel az obesitas és a hypertonia mozgásszervi szövődményei miatt a betegek gyakran részesülnek

balneoterápiában - ezen beteg antioxidáns, gyulladásos és metabolikus paraméterei változnak a balneoterápia során. A vizsgálat eredménye megerősítette a kutató orvos csoportot abban, hogy a *balneoterápia* nem jelent *kontraindikációt* kezelt *hypertoniás és obes* betegekben. S felismerve hogy az elmúlt évtizedekben egyre nő a száma azon evidenciáknak, melyek a balneoterápia hatásosságát bizonyítják, s hogy a balneoterápia szerepéről a cardiovascularis rehabilitációban alig jelent meg jól dokumentált, kontrollált humán vizsgálat, ugyanezen kutató orvos csoport elvégzett és publikált egy ezzel kapcsolatos, 42 ambuláns, degeneratív mozgásszervi betegségben szenvedő beteg bevonásával készült tanulmányt is. Az orvosi csoport munkája során azt vizsgálta, hogy a balneoterápia során hogyan változnak az egyes cardiovascularis rizikótényezők. Konklúzióként a következőt állapították meg: „*A vizsgálat során kapott értékekre és a statisztikai elemzésre alapozva a hajdúszoboszlói gyógyvíz hatását élettani szempontból jelentősebbnek tekinthetjük a csapvízzel kezelt populációhoz viszonyítva. A statisztikai feldolgozás alapján a mért eredmények és tendenciák tükrözik az ásvány-, termálvíz biológiai hatását, és élettani szempontból jelentősebbnek tekinthető hatását a csapvízhez képest. Első alkalommal jutottunk arra az eredményre, hogy a gyógyvízes kezelés tartósan és jelentősen csökkenti a szérum CRP szintet. Ennek alapján a balneoterápiának preventív szerepe lehet az érrelmeszesedés megelőzésében.*” Mindezen túl pedig annak vonatkozásában is végzett után követéses vizsgálatokat a helyi orvos csoport, hogy a Hungarospa Hajdúszoboszlói Zrt. X.B 345. sz. kút minősített ásványvize milyen hatással van a krónikus derékfájdalomban szenvedő betegekben, van-e bizonyíthatóan gyógyító hatása fürdőkúráként alkalmazva. E 2010-ben végzett vizsgálat során 72 beteg kapott 3 hetes balneoterápiát, heti 5 alkalommal kádban 36 C°-os termálvízben 30 perces ülőfürdőt vettek igénybe egyéb fizioterápiás kezelések nélkül, s a kutatás beigazolta a gyógyvízes kúra ezen egészségügyi problémára gyakorolt jótékony hatását is, melynek igazoló ábráit statisztikáit jelen tanulmány hitelesítő mellékleteinek sorában feltüntettük.

A felelősen gondolkodó és helyi gyógyvízerő jótékony egészségügyi hatásmechanizmusát komoly kutatásokkal alátámasztó helyi orvos-csoport munkája a következő, friss eredményeket és igazolásokat hozta a legutóbbi évek munkájának eredményét összefoglalva, évekre és betegcsoportokra lebontva, érintve a már fent kiemelt példákat is: **1997-98.: Térd- és csípő ízületi kopásban** szenvedő betegek vizsgálata során megállapítást nyert, hogy fájdalomcsökkentésben, életminőség javításban tartós, jó hatás érhető el gyógyvizünkben kúraszerűen igénybe vett fürdözések során. **2005-2006.: 72 porckorongsérves beteg** vizsgálata során, akik súlyfürdő kezelésben részesültek, arra a megállapításra jutott a Dr. Domokos Pál által vezetett orvos csoport, hogy a kezelés hatására mind a nyaki, mind az ágyéki porckorong elváltozások esetén a betegek fájdalma, ízületi mozgástartomány növekedése és az életminőség javulása tartósan bizonyult. 3 hónap utáni vizsgálatok során műtétek nélkül, jó általános állapotban voltak a kezelték. **2007-2008.: Szív- és érrendszeri betegek vizsgálata** során arra a megállapításra jutottak orvosaink, hogy a hajdúszoboszlói gyógyvíz hatását élettani szempontból jelentősnek tekinthetjük. A vizsgálat során kapott értékekre és a statisztikai elemzésre alapozva első alkalommal jutottunk arra az eredményre, hogy a balneoterápiának preventív szerepe lehet az érrelmeszesedés megelőzésében. **2010.: Krónikus derékfájdalomban szenvedő betegek** balneoterápiás kezelését követően megállapították, hogy a hajdúszoboszlói gyógyvíznek fürdőkúráként alkalmazva bizonyíthatóan több hónapig tartó

gyógyító hatása van. Élete folyamán a lakosság 60-80 %-a szenved derékfájdalomban. Számos tanulmány bizonyítja és ezt mi is alá támaszthatjuk, hogy a balneoterápia fájdalomcsökkentő, mozgásfunkció javító, életminőség javító és az idős betegek fizikális panaszain kívül a pszichés problémákra is jó hatású. **2010-2011.: Szív- és érrendszeri betegségek kialakulásában lényeges rizikófaktor az elhízás és a magas vérnyomás.** Ezen betegségek mozgásszervi szövődményei miatt a betegek gyakran részesülnek gyógyfürdő kezelésben. A vizsgálatok elsődleges célja, annak megállapítása volt, hogy ezen betegekre milyen hatással van a balneoterápia. A munka fontos támpontot adhat abban a kérdésben, hogy a magas vérnyomásos és túlsúlyos cukorbetegknél a gyógyfürdőzés semmiféle káros változást nem okoz betegségükben. A vizsgálat eredménye megerősít bennünket, hogy a balneoterápia nem jelent kontraindikációt kezelt hypertóniás és obes betegeken. A fenti eredményeket mutató és vonatkozó vizsgálatokkal kapcsolatos, idézett publikációk angol nyelven is megjelentek, értékes, a hajdúszoboszlói gyógyvíz jótékony hatásmechanizmusát igazoló, értékes tudományos eredményekkel megajándékozva a szakmát. Helyi gyógyvízkincsünk kutatása és az emberi egészség javítása érdekében történő releváns és megalapozott, orvosi eredményekkel igazolt felhasználása annak is mutatója, hogy a természet ajándékát mai napig is igyekszünk minél komplexebb módon és szélesebb hatásmechanizmussal, tudományos alátámasztottsággal átadni az emberiségnek. **Gyógyvizünk feltörésének 90. évében büszkén jelenthetjük ki tehát, hogy Hajdúszoboszló egyik legfontosabb, világszinten elhíresült turisztikai értéke és vonzereje, s egyben Hajdú-Bihar megye egyik büszkesége a helyi gyógyvíz által életre hívott Gyógyfürdő,** amely szép, ápolt, nívós környezetben és sokszínűen komplex szolgáltatáskörrel várja az ide látogató vendégeket. **Végkonklúzióként** pedig elmondható, hogy **az ősi pannon tenger évmilliókon keresztül lerakódott kincse lett Hajdúszoboszló öröksége,** mely évtizedek elteltével is maradandó. *Hajdúszoboszló gyógyvizének igazi ereje pedig, mint látjuk épp komplexitásában rejlik: egyedi ásványi anyag és nyomelem tartalmának köszönhetően mind az egészségügyi problémák megelőzése, mind pedig gyógyítása területén is széles körben alkalmazható.* Mindkét terület esetében az egészség áll a középpontban, hisz mind a megőrzés, mind pedig a helyreállítás **városunk gyógyvize kiemelkedik a természet patikájának gazdag és változatos tárházából.**

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, az ún. hungarikum törvény alaptörvényeivel is harmonizál Hajdúszoboszló Városi Önkormányzat szándéka „**A hajdúszoboszlói gyógyvíz**” megyei értékkel nyilvánítási kérelmével kapcsolatosan. Az Észak-Alföldi Régiónak ugyanis egy olyan, a törvényi megfogalmazás szerinti „természet adta értéke” a helyi gyógyvíz, mely a maga nemében egyedülálló, ezért azonosításra és értéktári besorolásra mindenképp érdemes, s hogy ez épp „feltörésének” 90.

évében történik meg, különösen szép momentum. Igazán jó feltárni és láttatni, hogy a nagyvilágban „a gyógyvizek országaként” elhíresült Magyarország híres hajdúszoboszlói gyógyvize különleges helyi, megyei és nemzeti értéknek tekinthető beteljesítve a hungarikum törvény egyik fő kritériumát, miszerint nemzetközi szinten is elhíresülve, kifelé mindenképp emeli az országimázst. Az értékeit óvó, gondozó, s méltató város szerint megyei, sőt országos büszkeségre okot adó módon valóban európai strandszínvonal és körülmények vonják kulturált keretbe ezt a helyi gyógyvíz-különlegességet. S a megyei értékkel nyilvánítással egyben még nagyobb és az eddig kibővítő, értékes publicitást kaphat, hogy megyénkben ilyen komoly természeti értékek rejlenek, melyek lényeges vonzerőt jelentenek a hazánkban és külföldről érkező turisták számára, ami a város és a megye szempontjából is hasznos jelenség az idegenforgalom, és a gyógyvízre épülő gyógy-turizmus élénkítésével – kihasználva a természet ezen adományát – nagyobb gazdasági vérfrissülést hozva a városnak és a régióknak egyaránt.

A Hajdú-Bihar Megyei Értéktárba történő szíves besorolás tehát nem csak a törvény adta lehetőségek és megfelelés szerinti méltatását jelentené a „reumások Mekkájaként” elhíresült hajdúszoboszlói gyógyvíznek, hanem olyan „törvényi védjegy” által fémjelzett kulturális mezőbe helyezné a várost, ami akár tovább élénkíthetné a belföldi és külföldi vendégek ideáramlását, s huzamosabb itt tartózkodását, és akár még élénkebb gazdasági frissülést hozva a térségbe. Ismét a törvényre hivatkozva tehát a magyar ország-márka rangjának és a magyar nép identitástudatának emelése, s a nemzetközileg is elismert hazai szegmensű komoly értékmentés szempontjából is **mind hazai irányban, mind pedig a nagyvilágba kitekintve kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a kulturális és népi hagyománybeli értékek mellett az egészséget szolgáló természeti értékek és kincsek is gazdagítsák „a megyei kiválóságok” szépen gyarapodó tárházát.**

A magyar értékek eddig besorolt és még ezután feltérképezendő gazdag tárháza egy „*dinamikus, változó, fejlődő, organikus képződmény*”, s úgy véljük, hogy a helyi gyógyvíz értéktári besorolása is része lehet ennek a lendületes, értékmentő, értékőrző munkának, s „**A hajdúszoboszlói gyógyvíz**” a megyei érték ranggal még komolyabban szolgálhatja a jövőben mind a magyarság jó mentális, sőt a gyógyvíz hatásai okán testi közérzetének javulását, és a turizmus élénkítésével emelheti a regionális-és országimázst a jövőben is.

Következő lépésként pedig örülnénk neki, s hozzájárulunk ahhoz, hogy a *Megyei Értéktár*- a többi gyógyvízzel rendelkező megyebeli város pályázatának elbírálása után akár „**A hajdúszoboszlói gyógyvizek**” címen összefogja és továbbajánlja a *Magyar Értéktár* felé a térség e különleges természeti adományrendszerét a *kiemelt nemzeti érték*, majd a *hungarikum védjegy* megszerzése céljából Hajdú-Bihar megye igazi országos és nemzetközi kihatású és vonzerejű regionális büszkeségeként.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

1. **BÖCKH H.:**Jelentés 1929–1930-ról. A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése 1929–1932, 18–39. p.
2. **BÖHM F.:** Ásványolaj és földgázbányászat Magyarországon 1935-ig. BKL, 1939, 9. sz., 153–189. p.
3. **CSATH B.:**50 évvel ezelőtt indult meg a szénhidrogén-kutatás Hajdúszoboszlón. KF, 7. (107) évf., 12. sz., 1974, 353–357. p.
4. **CSATH B.** Faller Gusztáv a mélyfúrás szakembere. KF, 22.(122) évf., 9. sz., 1989, szept., 277–279. p.
5. **CSATH B.:**Emlékezzünk Hajdúszoboszló I. sz. mélyfúrás feltárására. A Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő ünnepi ülése, a termálvíz feltárás 60. évfordulója alkalmából. 1985. okt. 25.,Hajdúszoboszló.
6. **DOBOS I.:**A hajdúszoboszlói gyógyvízfeltárás szerepe az Alföld földtani és hidrogeológiai megismerésében. A Hajdúszoboszlói Tud. Ülés előadása. Magyar Balneológiai Egyesület, 1987. május 29–30., Hajdúszoboszló, 211–220. p.
7. **DOBOS I.** 1987: A hajdúszoboszlói gyógyvízfeltárás szerepe az Alföld földtani és hidrogeológiai megismerésében. – Tudományos ülés, Hajdúszoboszló, abstract, 11.
8. **DOBOS I.** 1988: Pávai Vajna Ferenc, a hidrogeológus. *Földtani Tudománytörténeti Évkönyv 1982-83-ról*, **11.** 167-177.
9. **DOBOS I.** 1989: Megemlékezés dr. Pávai Vajna Ferencről, halálának 25. évfordulóján. – *Hidrológiai Tájékoztató*, október,8-9.
10. **DOBOS I.** 1992: Regényes élettörténet a tudósról, Pávai Vajna Ferencről. *Hidrológiai Közöny*, **72/4**, 237-241.
11. **DOBOS I.** – Fejér L. et al. 2001: 75 éve mélyült a Hajdúszoboszló I. sz. városi mélyfúrás. – *Kőolaj és Földgáz*,**6-7.** 77-80.
12. **DOBOS I.** 2004: A hajdúszoboszlói hévízfeltárás hatása az Alföld mélyföldtani megismerésére. – *Szókimondó*, március **3.9-10.**
13. **Dr. DOBOS Irma:** Múltbanéző: Pávai Vajna Ferenc (1886-1964) első hévízfeltáró munkája Hajdúszoboszlón
14. **DOBOS I.:** Regényes élettörténet a tudósról: Pávai-Vajna Ferencről. Hidr. Közöny, 1–3. sz., 15–22. p.
15. **EMSZT K.:**A hajdúszoboszlói hévforrás előzetes kémiai vizsgálatának eredményei. Hidr. Közl., IV–VI. k. 65–66. p.(1924–26)
16. Hajdúszoboszló város közgyűlésének jegyzőkönyvei. Hajdúmegyei Levéltár, V. B. 471/a.

17. **Dr. OLÁH** Mihály- **Dr. Molnár** Levente- **Dr. Dobai** József- **Dr. Oláh** Csaba- **Dr. Fehér** Judit –**Dr. Bender** Tamás: A súlyfürdő, mint víz alatti trakciós terápia hatása komplex fizioterápia keretében a nyaki és ágyéki gerinc megbetegedésekben. /Kontrollált, nyomonkövetéses pilot tanulmány./
18. **Dr. OLÁH** Mihály- **Dr. Fehér** Judit - **Dr. Kálmánczhey** Judit- **Dr. Nagy** György- **Dr. Koncz** Ágnes - **Dr. Oláh** Csaba - **Dr. Bender** Tamás: A Balneoterápia hatása Cardiovaszkularis rizikófaktorban szenvedő betegek(hypertonia és obesitas) antioxidáns,gyulladásos és metabolikus paramétereire. /Randomizált kontrollált nyomonkövetéses vizsgálat/
19. **Dr. OLÁH** Mihály- **Dr. Koncz** Ágnes - **Dr. Fehér** Judit- **Dr. Kálmánczhey** Judit- **Dr. Oláh** Csaba- **Dr. Balogh** Sándor – **Dr. Nagy** György- **Dr. Bender** Tamás: A balneoterápia hatása a C-reaktív protein, szérum koleszterin, triglicerid, totál antioxidáns státusz és HSP-60 szintekre
20. **Dr. OLÁH** Mihály: Orvosi vizsgálatok krónikus derékfájdalomban szenvedő betegeken utánkövetéses módszerrel a hajdúszoboszlói X.B 345.sz. hévízkút termális ásványvizének gyógyvízzé minősítéséhez, 2010.
21. **PÁVAI** V. F: Miért van Hajdúszoboszlón földgáz, olajnyom és jódos sóshévíz? Debreceni Tisza Lajos Tud. Társ. munkái, 2. k., 15–21. p., 1926.
22. **ROZLOZSNIK** P.: Böckh Hugó élete és munkái. Földtani Közl., 1–12., 15–36. p., 1937.
23. **SCHAFARZIK** F.:A mélyfűrés fejlődése és jövőendő feladatai hazánkban. TTK, 52. k. 15–24. p.
24. **SCHAFARZIK** F.:A hajdúszoboszlói mélyfűrésről. TTK. II.,49–55. p., 1926.
25. **SCHIMDT** E. R.: Átnézetes földtani szelvények Csonka-magyarország nevezetesebb mélyfűrésain át. BKL, 70. évf. 385–392. p., 1937.
26. **SCHIMDT** E. R.: A kincstár magyarországi szénhidrogén kutató mélyfűrésai. M. Kir. Földtani Int. Évkönyve, XXXIV.évf., 1. füz., 1–267. p.
27. **SCHULHÓF** Ö.:Magyarország ásványvizei és gyógyvizei. Bp. Akadémiai Könyvkiadó, 1969.
28. <http://www.hajduszoboszloszallasok.hu/gyogyfurdo?gclid=Cj0KEQiA1NWnBRDchObfnYrbo78BEiQA-2jqBcHegs8dR72HsSBSFXIoDzOyET5bXi4CsIUwwiGlh0aArK-8P8HAQ>
29. <http://magazin.belfoldipihen.es.hu/hajduszoboszloi-gyogyviz-hatasa/>
30. http://hu.wikipedia.org/wiki/Hajd%C3%BAszoboszlo%C3%B3i_gy%C3%B3gy%C3%B3r%C5%91
31. <http://www.hungarospa.hu/Laboratorium>
32. <http://www.hungarospa.hu/Pavai-Vajna-asvanyviz>
33. http://tv2.hu/musoraink/kalandjarat/155416_kalozhajok_es_hodok_hatan_hajduszoboszlon.html
34. <http://www.termalfurdo.net/furdo/hungarospa-hajduszoboszloi-gyogyfurdo-hajduszoboszlo>
35. <http://www.hotelsilver.hu/gyogyszer/a-gyogyviz-osszetetele>
36. <http://hajduszoboszlo.hu/hajduszoboszlo/varostortenet>
37. <http://www.hajduszoboszlo.info.hu/gyogyfurdo.php>
38. <http://www.hajduszoboszlo.info.hu/gyogyfurdo.php>

39. <http://www.hajduszoboszlo.info.hu/gyogyelemek.php>
40. <https://www.facebook.com/hungarospa.hajduszoboszlo>
41. www.hungaryrooms.com
42. • [Hungarospa Hajdúszoboszló](#)
43. <http://www.panoramaapartmanhotel.hu/a-gyogyviz-tortenete>
44. <http://www.italipar.hu/node/60>
45. http://www.ombkenet.hu/bkl/koolaj/2001/bklkoolaj2001_0607_01.pdf
46. <http://termalonline.hu/termal-hirek/ki-fedezte-fel-a-hajduszoboszloi-gyogyvizet>
47. <http://www.aquapartman.hu/gyogyfurdo-hajduszoboszlo.html>
48. <http://hajduszoboszlo.hu/hajduszoboszlo/varostortenet>
<http://www.origo.hu/utazas/hirek/20121229-hajduszoboszlo-a-legnepszerubb-uti-legnepszerubb-uti-cel-a-szallashu-szerint.html>

8. *A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:* <http://www.hungarospa.hu/>

III.

MELLÉKLETEK

1. *Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja:*

Pávai-Vajna Ferenc (1886-1964) geológus portréja,

akit „hévizünk atyjának” tekintünk.

Neki köszönhető, hogy a természet e csodálatos ajándéka,

immáron 9 évtizede az emberiséget,

az emberi egészséget szolgálhatja.

A tudós által 1925. október 26-án felfedezett

73 Celsius-fokos, különös illatú, barnás színű, gyógyító erejű termálvíz

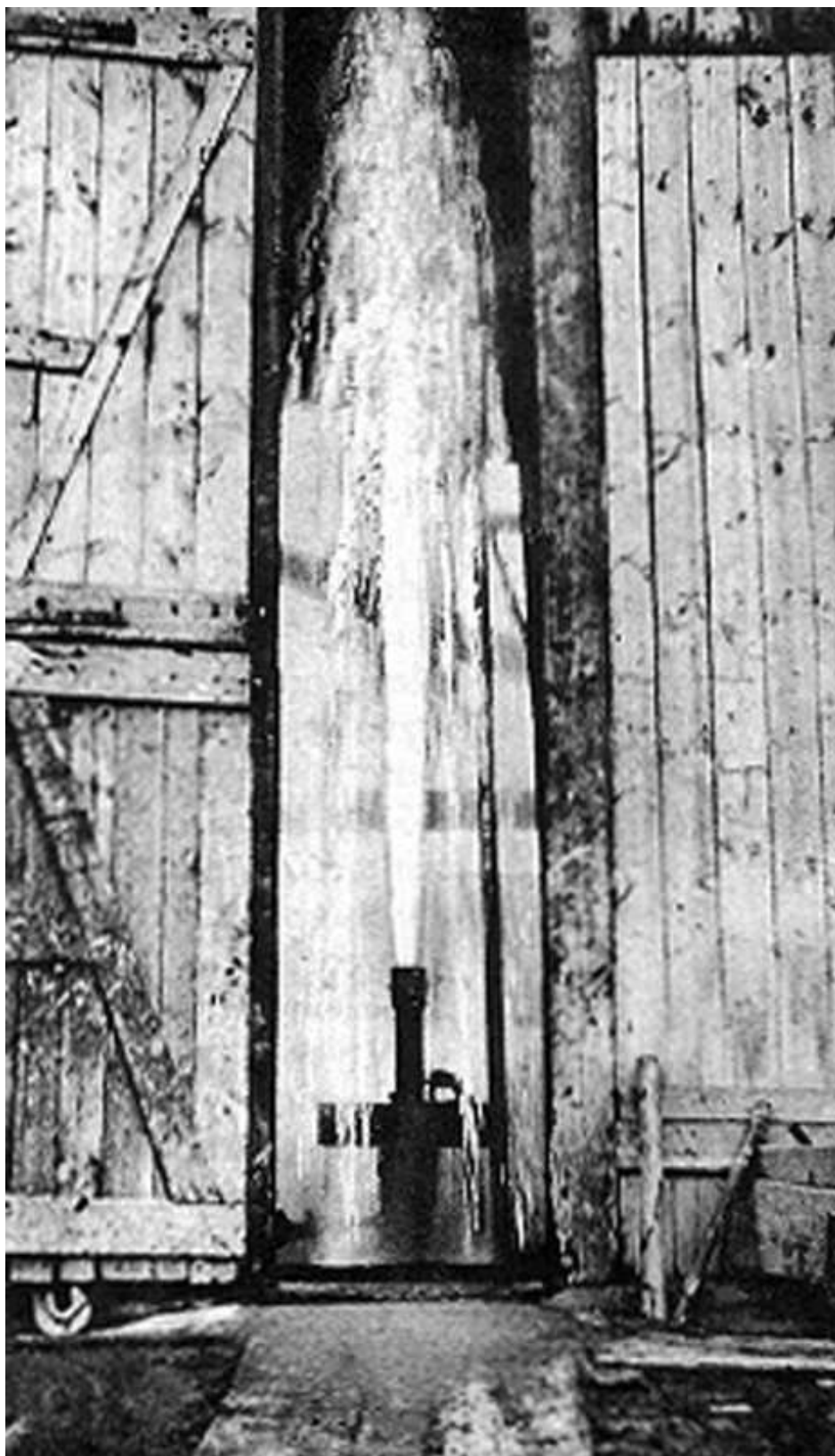
ÖSSZETÉTELI ÁBRÁJA

Alkotórészek	(mg/l)	OKI (1994)
Kálium K^{+}		11,3
Nátrium Na^{+}		1530
Ammónium NH_4^{+}		14,8
Kalcium Ca^{2+}		8,6
Magnézium Mg^{2+}		5,4
Vas Fe^{2+}		0,79
Mangán Mn^{2+}		-
Lítium Li^{+}		0,2
Alumínium Al^{+++}	-	

Nitrát NO_3^{-}	-
Nitrit NO_2^{-}	-
Klorid Cl_2^{-}	1495
Bromid Br^{-}	9,8
Jodid J^{-}	5,5
Fluorid F^{-}	1,7
Szulfát SO_4^{2-}	37
Hidrogénkarbonát HCO_3^{-}	1790
Szulfid S^{2-}	0,16
Összes foszfát PO_4^{3-}	0,25
Karbonát CO_3^{2-}	9,0

Metaborsav HBO_2	84
Szabad szénsav CO_2	-
Oldott oxigén O_2	nyom
Arzén As^{84}	-
Összesen:	5055

(A speciális gyógyvízösszetétel, mint a természet különleges ajándéka számokban, és adatokban...)

(A híres Hajdúszoboszló I. számú kút, melyből a szénhidrogén kutatások nyomán 1091 méter mélységből földgáz társaságában felszínre tört az a különleges, 73 ° C-os víz, amelynek gyógyhatása rövidesen cáfolhatatlanul bebizonyosodott.)

**A HAJDÚSZOBOSZLÓI 1926. ÉVI I. SZÁMÚ
MÉLYFÚRÁSÁNAK ÉS A GYÓGYFÜRDŐ RT. XIII. SZÁMÚ
KÚTJÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÓ VEGYELEMZÉSEI**

Alkotórészek mg/l	Bodnár János 1926.	OKI 1994.
Kálium K ⁺	21,02	11,3
Nátrium Na ⁺	1729,10	1530
Ammónium Nh ₄	-	14,8
Kalcium Ca ²⁺	1,79	8,6
Magnézium Mg ²⁺	1,73	5,4
Vas Fe ²⁺	10,75	0,79
Mangán Mn ²⁺	nyomok	-
Lítium Li ⁺	0,19	0,2
Alumínium Al ⁺⁺⁺	10,15	-
A kationok összege	1774,73	1571
Nitrát NO ₃	-	-
Nitrit No ₂	-	-
Klorid Cl ⁻	1879,00	1495
Bromid Br ⁻	21,58	9,8
Jodid J ⁻	8,15	5,5
Fluorid F ⁻	-	1,7
Szulfát SO ₄ ²⁻	8,43	37
Hidrogénkarbonát HCO ₃ ⁻	1295,00	1790
Szulfid S ²⁻	-	0,16
Összes foszfát PO ₄ ³⁻	-	0,25
Karbonát CO ₃ ²⁻	82,50	9,0
Az anionok összege	3294,66	3348
Metaborsav HBO ₃	17,00	84
Metakovasav H ₂ SiO ₃	42,00	52
Szabad szénisav Co ₂	-	-
Oldott oxigén O ₂	-	nyom
Arzén As	-	-
Összesen:	5128,39	5055
Rádiumemanáció Rn	1,40x10 ⁻³⁰ Curie	

A gyógyfürdő címe:

HAJDÚSZOBOSZLÓI GYÓGYFÜRDŐ A. G.

H-4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.

Telefon: (52) 360-344, Fax: (52) 360-039, Telex: 72-554

(Az első hivatalos vegyelemzések egyike, 1926-ból, melyek kimutatták, hogy egy olyan forrásra bukkantak melyből valóban egyedülálló összetételű hévíz tör a felszínre.)

Hajdúszoboszló. Forrás a kitörés időpontjában 1925.

(A kincset érő fotó nem sokkal a víz feltörése után készült. /Forrás: Hajdúszoboszló Város Archívuma/)

*Hajdúszoboszlói forrás
Ingyen fürdőzők 1926.*

(1926-os fotó Hajdúszoboszló Város értékes Archívumából)

(Korabeli marketing anyag)

(A gyógyvízre épülő fürdő első strandolói)

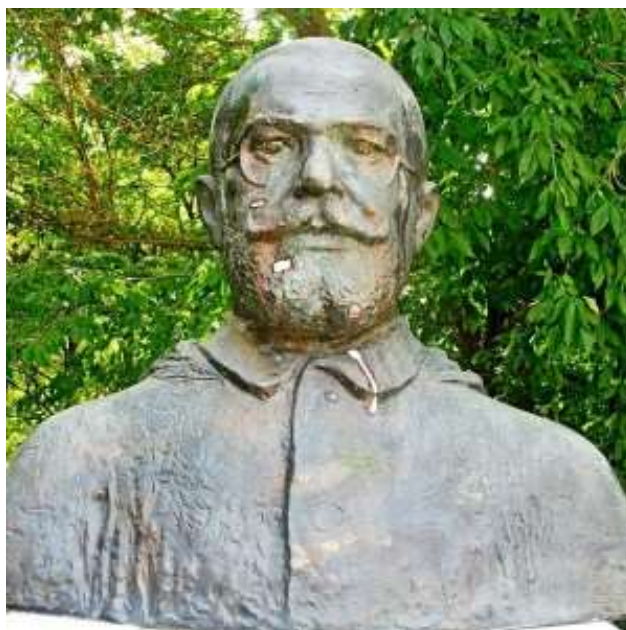

(A már kiépült fürdő vendégei 1938-ban. /Forrás: Fortepan/)

Pávai Vajna Ferenc (1886-1964)

(„A hajdúszoboszlói hévíz atyját” kellő tisztelettel fonja körül az utókor hálája: az Alföld első nagymélységű gyógyvízkút tervezőjéről, *Pávai Vajna Ferenc*ről először a hajdúszoboszlói általános iskolát *Sziksai Miklós* igazgató kezdeményezésére nevezték el, ezután mellszobrot állítottak fel a fürdő előtt, majd az I. sz. kút helyén emléktáblát avattak, a fürdő Aqua-Palace részlegében Pávai Termálfürdőt alakítottak ki, a város díszsírhelyet adományozott *Pávai Vajna Ferenc* részére. Az 1994-ben elkezdett kis mélységű rétegvízből palackozott ásványvíz 1996-tól is az ő nevét viseli. „*Hajdúszoboszlói Pávai Vajna Ferenc természetes ásványvíz*” néven. **Hajdúszoboszlón** kívül még **Debrecen** emléktáblával, **Berekfürdő** szálloda és utca elnevezéssel emlékezik a kutatóról. **Lillafüreden** emlékoszlopot állítottak az ásványvízfeltáró fúrás tervezőjének emlékére, míg **Szegeden** emléktáblán és a hévízkúton felállított szobor falán szerepel neve. A sokirányú kutatásban tevékenykedő geológus születésének 125. évfordulóján a *Magyar Tudományos Akadémián* 2011. január 25-én nagyszabású emlékünnepeket rendezett az Akadémia és a Magyarhoni Földtani Társulat.)

(Az igen hálás utókor értékőrzése: **Pávai Vajna Ferenc**, "Hajdúszoboszló atyjának" híres helyi mellszobra.)

(Ma már akár ásványvízként is fogyaszthatjuk Hajdúszoboszló folyékony kincsét. A Pávai Vajna ásványvíz, ásványi anyagokban gazdag és fogyasztása bizonyítottan javasolt. Ideális jódból, bór, hidrogén karbonát és fluorid tartalma miatt ásványvízként, ivókúra formájában is hatékony.)

A híres Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő képekben

(A természet ajándékára, a hajdúszoboszlói gyógyvízre épült fürdőkomplexumot „a reumások Mekkájaként” emlegetik)

(Az egyedülálló gyógyvízkincset minőségi és igényes, európai színvonalú strandkörnyezet vonja méltó keretbe)

(Pezsgőfürdő)

(A híres szoboszlói Gyógyfürdőben minden korosztály megtalálja a testi-lelki felüdülés egészséges és kellemes közegét)

*(2014-ben megújult a Gyógyfürdő termálcsarnoka. A csarnok modern üvegszerkezetet kapott, a falicsempék exkluzív burkolatán a természet színei tükröződnek vissza, mely segíti az ellazulást. A gyógyfürdő csarnokában **három fedett 32, 36, 38 C hőfokú gyógyvizes medence** található.)*

*(A felújítás során a Gyógyfürdő zárt udvarának nyitott medencéi is új burkolatot kaptak, valamint megújultak a vizesblokkok. A **négy nyitott gyógyvizes medenében** különböző attrakciók segítségével üdülhetnek fel a fürdőzők. E nyitott medencéket körülölelik a tágas közlekedő folyosók.)*

(A gyógyvizerőt élvező strandolók)

(Hajdúszoboszlói gyógyfürdő Mediterrán part)

(A Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő a gyógyulni, felfrissülni vágyók egyik legnépszerűbb célállomása)

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek:

ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal

1138 Budapest, Váci út 174. 1380 Budapest, Pf. 1102
Telefon: (1) 489-5100 Telefax: (1) 356-1582
E-mail: gyogyfurdo@oth.antsz.hu

Iktatószám: 48-13/2010

Tárgy: **Hajdúszoboszló B-212**

**OKK számú kút gyógyvíz
minősítés megújítása.**

Előadó: Debreczeni-Lázár András

1204/2010

HATÁROZAT

A Kútfej Kkt. a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt.(4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) tulajdonában álló Hajdúszoboszló B-212 OKK számú mélyfúrású kút vizének külső (fürdési célú) felhasználásánál a gyógyvíz minősítés megerősítését kérte.

Hajdúszoboszló B-212 OKK számú kút vizének külső(fürdési célú) felhasználásánál a

gyógyvíz

megnevezés használatát az alábbi feltételekkel

engedélyezem.

- 1.) A benzol tartalom miatt a kútvizet a medencébe vezetés előtt szükséges – az ÁNTSZ OTH által engedélyezett és nyilvántartásba vett eljárással és módon – kezelni (pl. gáztalanítás), majd a beavatkozás eredményességét rendszeresen ellenőrizni kell. Zárt terű fürdőmedence esetében frisslevegő bevezetést is biztosító alkalmas légtechnikai berendezést is ki kell építeni és működtetni.
- 2.) A kút belső védőterületét a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendeletben foglaltak szerint kell kialakítani.
A kútfej, a csőhálózat és a gáztalanító berendezés rozsdamentesítését és újrafestését el kell végezni.
- 3.) Fent előírt munkálatokat 2010. december 31-ig el kell végezni, és elkészültüket hatóságomnak, valamint az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Észak-alföldi Regionális Intézetének jelenteni kell.

A gyógyvíz megnevezés használata tekintetében a jelen engedélynek, illetve a hatályos jogszabálynak való megfelelést szükség szerint, de legkésőbb a határozat jogerőre emelkedését követő tizedik évben ellenőrzi hatóságom.

A természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendelet 22. § (2) bekezdése értelmében a törzsadatlapra szereplő adatokban bekövetkezett változást engedélyes köteles minden év december 15. napjáig az Országos Tisztifőorvosi Hivatalnak írásban bejelenteni.

A határozat jogerőre emelkedését követően e rendelet 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről.

Engedélyes az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló, 1/2009. (I.30.) EüM. rendelet I. számú mellékletében meghatározott díjat leróta.

A határozatot a jogszabályban előírt ügyintézési határidőn belül hoztam meg.

E határozat ellen a kézhezvételt követő naptól számított 10 munkanapon belül az Egészségügyi Minisztérium Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalához címzett (1245 Budapest, Pf.: 987.), és az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezés jogorvoslati díj köteles, melynek mértéke azonos az I. fokú eljárás díjtételével.

INDOKOLÁS

A Kútfej Kkt. kérelemmel fordult az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt. tulajdonában lévő Hajdúszoboszló B-212 OKK számú kút vizének külső (fürdési célú) felhasználásánál a gyógyvíz megnevezés használatának további engedélyezése, és a törzskönyv megújítása tárgyában.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 512/9/2010. sz. levelében igazolta, hogy a kút vízjogi engedélyezési eljárása jelenleg folyamatban van, és egyben a gyógyvíz minősítés fenntartásához hozzájárult.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet 6108/2010. számú szakvéleményében megállapította, hogy a nevezett kút vize 4012 mg/ összes ásványianyag tartalmú víz, amely ásványvíznek minősíthető. A víz típusa nátrium-kloridos, -hidrogénkarbonátos, fürdővízként az alábbi feltétellel használható:

„A benzol tartalom miatt a kútvizet a medencébe vezetés előtt szükséges – az ÁNTSZ OTH által engedélyezett és nyilvántartásba vett eljárással és módon – kezelni (pl. gáztalanítás), majd a beavatkozás eredményességét rendszeresen ellenőrizni kell. Zárt terű fürdőmedence esetében frisslevegő bevezetést is biztosító alkalmas légtechnikai berendezést is ki kell építeni és működtetni.”

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Észak-alföldi Regionális Intézete 2012-4/2010. számú közegészségügyi szakvéleményében a kút közvetlen környezetében higiéniai hiányosságokat tárt fel, amelyek megszüntetését határozatom rendelkező részében rendelttem el.

A kút vizének 1999. évi gyógyvízzé minősítési eljárása során lefolytatott orvosi kísérletek bizonyították a víz gyógyhatását egyes mozgásszervi betegségekre vonatkozóan.

Határozatomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló – módosított - 2004. évi CXL. tv.-ben, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról és a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 362/2006. (XII.28.) Kormányrendelet 15/B.§-ban kapott felhatalmazás, valamint a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII.25.) EüM. rendeletben foglaltak alapján hoztam meg.

A fellebbezési jogot a KET 98.§ (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. május 11.

Dr. Falus Ferenc
országos tiszti főorvos nevében:

A határozatot kapják:

- HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.
4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.
- Kútfej Vízkutató és Fűró Tervező Kkt.
1084 Budapest, Nagy Fuvaros u. 16.
- Országos Környezetegészségügyi Intézet
1097 Budapest, IX. Gyáli út 2/6.
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
Észak-alföldi Regionális Intézete
4001 Debrecen, Pf. 115.
- Tisztántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
4001 Debrecen, Pf. 27.
- Hajdúszoboszló Polgármesteri Hivatal
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
- Irattár

ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal

1138 Budapest, Váci út 174. 1380 Budapest, Pf. 1102
Telefon: (1) 489-5100 Telefax: (1) 356-1582
E-mail: gyogyfurdo@oth.antsz.hu

Iktatószám: 49-13/2010

Tárgy: **Hajdúszoboszló B-339**

**OKK számú kút ásványvíz
minősítés megújítása.**

Előadó: Debreczeni-Lázár András

HATÁROZAT

A Kútfej Kkt. a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt.(4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) tulajdonában álló Hajdúszoboszló B-339 OKK számú mélyfúrású kút vizének külső (fürdési célú) felhasználásánál az elismert természetes ásványvíz minősítés megerősítését kérte.

Hajdúszoboszló B-339 OKK számú kút vizének külső(fürdési célú) felhasználásánál a

Gyógyfürdő VIII. sz. kút elismert természetes ásványvíz

megnevezés használatát az alábbi feltételekkel

engedélyezem.

- 1.) A kút belső védőterületét a 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendeletben foglaltak szerint kell kialakítani.
- 2.) Az aknaterő rozsdamentesítését és újrafestését el kell végezni.
- 3.) A kútaknában a vízszivárgást meg kell szüntetni.
- 3.) Fent előírt munkálatokat 2010. december 31-ig el kell végezni, és elkészültüket hatóságomnak, valamint az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Észak-alföldi Regionális Intézetének jelenteni kell.

Az ásványvíz megnevezés használata tekintetében a jelen engedélynek, illetve a hatályos jogszabálynak való megfelelést szükség szerint, de legkésőbb a határozat jogerőre emelkedését követő tizedik évben ellenőrzi hatóságom.

A természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendelet 22. § (2) bekezdése értelmében a törzsadatlapra szereplő adatokban bekövetkezett változást engedélyes köteles minden év december 15. napjáig az Országos Tisztifőorvosi Hivatalnak írásban bejelenteni.

A határozat jogerőre emelkedését követően e rendelet 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről.

Engedélyes az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló, 1/2009. (I.30.) EüM. rendelet I. számú mellékletében meghatározott díjat leróta.

A határozatot a jogszabályban előírt ügyintézési határidőn belül hoztam meg.

E határozat ellen a kézhezvételt követő naptól számított 10 munkanapon belül az Egészségügyi Minisztérium Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalához címzett (1245 Budapest, Pf.: 987.), és az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezés jogorvoslati díj köteles, melynek mértéke azonos az I. fokú eljárás díjtételével.

INDOKOLÁS

A Kútfej Kkt. kérelemmel fordult az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt. tulajdonában lévő Hajdúszoboszló B-339 OKK számú kút vizének külső (fürdési célú) felhasználásánál az elismert természetes ásványvíz megnevezés használatának további engedélyezése, és a törzskönyv megújítása tárgyában.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 512/9/2010. sz. levelében igazolta, hogy a kút vízjogi engedélyezési eljárása jelenleg folyamatban van, és egyben az ásványvíz minősítés fenntartásához hozzájárult.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet 6108/2010. számú szakvéleményében megállapította, hogy a nevezett kút vize 2656 mg/ összes ásványianyag tartalmú víz, amely ásványvíznek minősíthető. A víz típusa nátrium-hidrogénkarbonátos, -kloridos, mint fürdővíz kémiai szempontból nem kifogásolható.

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Észak-alföldi Regionális Intézete 2012-4/2010. számú közegészségügyi szakvéleményében a kút közvetlen környezetében higiéniai hiányosságokat tárt fel, amelyek megszüntetését határozatom rendelkező részében rendelttem el.

Határozatomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló – módosított - 2004. évi CXL. tv.-ben, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról és a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 362/2006. (XII.28.) Kormányrendelet 15/B.§-ban kapott felhatalmazás, valamint a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII.25.) EüM. rendeletben foglaltak alapján hoztam meg.

A fellebbezési jogot a KET 98.§ (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2010. május 12.

Dr. Falus Ferenc
országos tisztifőorvos nevében:

A határozatot kapják:

- HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.
4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.
- Kútfej Vízkutató és Fűró Tervező Kkt.
1084 Budapest, Nagy Fuvaros u. 16.
- Országos Környezetegészségügyi Intézet
1097 Budapest, IX. Gyáli út 2/6.
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
Észak-alföldi Regionális Intézete
4001 Debrecen, Pf. 115.
- Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
4001 Debrecen, Pf. 27.
- Hajdúszoboszló Polgármesteri Hivatal
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
- Irattár

VL, Folyos, J,
1802/2011

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Iktatószám: OTH-GYÓGYF 121-7/2011
Tárgy: Hajdúszoboszló B-391 kút gyógyvízminősítés
Előadó: Debreczeni-Lázár András
Telefon: (061) 489-5106
E-mail: gyogyfurdo@oth.antsz.hu
Levelezési cím: 1380 Budapest, Pf.: 1102

HATÁROZAT

XIV

A Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt. (4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) tulajdonában álló Hajdúszoboszló B-391 OKK számú mélyfúrású kút vizének külső (fürdési célú) felhasználásánál a tulajdonos megbízásából a Kútfej Kkt. a gyógyvíz megnevezés használatának engedélyezését kérte.

Hajdúszoboszló B-391 OKK számú kút vizének külső (fürdési célú) felhasználásánál a

gyógyvíz

megnevezés használatát

engedélyezem.

A gyógyvíz megnevezés használata tekintetében a jelen engedélynek való megfelelést szükség szerint, de legkésőbb e határozat jogerőre emelkedésétől számított tizedik évben ellenőrizi hatóságom.

A természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendelet 22. § (2) bekezdése értelmében a törzsadatlapban szereplő adatokban bekövetkezett változást engedélyes köteles minden év december 15. napjáig az Országos Tisztifőorvosi Hivatalnak írásban bejelenteni.

A határozat jogerőre emelkedését követően e rendelet 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről.

Engedélyes az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló, 1/2009. (I.30.) EüM. rendelet I. számú mellékletében meghatározott díjat leróta.

E határozat ellen a kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalhoz (1245 Budapest, Pf.: 987.) címzett, de az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni az elsőfokú eljárás díjtételével megegyező mértékű jogorvoslati díj befizetése mellett.

Cím: 1097 Budapest, Gyáli út 2-6. – Levelezési cím: 1437 Budapest, Pf. 839.
Telefon: +36 1 476 1100 – E-mail: tisztifo orvos@oth.antsz.hu

INDOKOLÁS

A Kútfej Kkt. kérelemmel fordult az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt. tulajdonában lévő Hajdúszoboszló B-391 OKK számú termálkút vizének gyógyvízzé minősítése tárgyában. A felterjesztő a jogszabályban előírt mellékletekkel együtt benyújtott kérelmében a minősítést külső(fürdési célú) felhasználásra kérte. Kérelmében előadta, hogy a minősítési eljárást a Hajdúszoboszló B-345 OKK számú kút gyógyvízzé minősített vizével meglévő analógia alapján kéri lefolytatni.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 512/32/2010. számú vízjogi üzemeltetési engedélyében a Hungarospa Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő Zrt. üzemeltetésében lévő Hajdúszoboszló B-391 OKK számú kút vizének használatát 2015. június 30-ig engedélyezte. A kitermelhető vízmennyiség 750 l/perc. A Felügyelőség az 595/32/2007. számú határozatában a kút védőidomát kijelölte.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet 6492/2011. számú szakvéleményében megállapította, hogy a nevezett kút vize 2170 mg/l összes ásványianyag tartalmú víz, amely ásványvíznek minősíthető. A víz kémiai jellege nátrium-hidrogénkarbonátos, fürdésre, fürdőkúrára használva megfelel a magyarországi követelményeknek.

A 2011. augusztus 29-én megtartott helyszíni szemle megállapításai a következők:
„A kút a Hungarospa Zrt. 2. számú Rózsa utcai telepén található. A terület körbekerített, zárt, rendezett állapotú. Szennyezőforrás nincs a közelben. A kútfej szabályos, rozsdamentes, mintavételi csappal ellátott.

A kitermelés körülményei közegészségügyi szempontból megfelelőek.”

Kérelmező csatolta a B-345 és B-391 OKK számú kutak vizének összehasonlító vizsgálatát, valamint hidrogeológiai szakértő tanulmányát a vizek genetikájáról, tározójáról.

Fentiek alapján megállapítottam, hogy a gyógyvízzé minősített B-345 valamint a minősítendő B-391 OKK számú kút vizének kémia jellege megegyezik, összetételük a természetes ingadozás határán belül azonosnak mondható.

A geofizikai, hidrodinamikai mérések és a vízföldtani szakvélemény bizonyítják a tározó egységességét, a vizek genetikájának azonosságát.

A benyújtott dokumentációk alapján megállapítottam, hogy a kút műszaki kiképzése szabályos, az elvégzett palástcementezés biztosítja a vízadó rétegek védelmét. A kút vízbázisa a Felső Pannon korú 550 – 700 m közötti ún. „köztes” homokos hévíztározó összlet. A víz típusa: meleg rétegvíz.

A benyújtott dokumentációk és a fent idézett szakvélemények figyelembe vételével engedélyezem a kút vizének külső(fürdési célú) alkalmazásában a gyógyvíz megnevezés használatát.

Határozatom rendelkező részében foglalt tíz évre szóló engedéllyel kapcsolatos kötelezettségek a 74/1999. (XII.25.) Eü.M. rendelet 15. § (2) és (3) bekezdésein alapulnak.

A hivatkozott jogszabály 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről. Ugyanezen jogszabály 22. §-ának (2) bekezdése értelmében a nyilvántartott adatokban bekövetkezett változásokat minden év december 15. napjáig hatóságomnak be kell jelenteni.

A gyógyvízzé minősítésre irányuló eljárást a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló, módosított 2004. évi CXL tv. (KET)-ben foglaltak szerint folytattam le, és az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010. (XII.27.) Korm. Rendelet 18.§-ában, valamint a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII.25.) Eü.M. rendelet 13. §-ának (1) bekezdésében hatóságom részére biztosított jogkör alapján határoztam.

A fellebbezési jogot a KET 98.§ (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2011. szeptember 12.

dr. Paller Judit
mb. országos tisztifőorvos
névében kidmánozza:

dr. Zehetbauer Judit
főosztályvezető

A határozatot kapják:

- HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.
4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.
- Kútfej Vízkutató és Fúró Tervező Kkt.
1084 Budapest, Nagy Fuvaros u. 16.
- Országos Környezetegészségügyi Intézet
1097 Budapest, IX. Gyáli út 2/6.
- Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
4001 Debrecen, Pf. 27.
- Hajdúszoboszló Polgármesteri Hivatal
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
- Irattár

ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal

1138 Budapest, Váci út 174. 1380 Budapest, Pf. 1102

Tel: (36-1) 489-5100 Telefax: (36-1) 356-1582

E-mail: gyogyfirdo@oth.antsz.hu

Iktatószám: 587-7/2010

Tárgy: Hajdúszoboszló B-345 OKK
számú kút vizének gyógyvízzé minősítése

Előadó: Jakab Erika

HATÁROZAT

A HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. (4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) kérelmet nyújtott be, a fenntartásában és üzemeltetésében lévő **Hajdúszoboszló B-345 OKK** számú kút vizének gyógyvízzé minősítése érdekében.

A Hajdúszoboszló B-345 OKK számú kút vizének külső (fürdési célú) felhasználására

„X. sz. gyógyvíz”

elnevezéssel a gyógyvíz megnevezés használatát engedélyezem.

Egyidejűleg a 460-12 OTH/2009. számú természetes ásványvízzé minősítő határozatot visszavonom és a kút vizét törölöm a természetes ásványvizek nyilvántartásából.

A kút neve: Gyógyfürdő X. sz. kút

A gyógyvíz megnevezés használata tekintetében a jelen engedélynek, illetve a hatályos jogszabálynak való megfelelést szükség szerint, de legkésőbb e határozat jogerőre emelkedését követő tizedik évben ellenőrzi hatóságom.

A természetes gyógytényezőkről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet 22. § (2) bekezdése értelmében a törzsadatlapon szereplő adatokban bekövetkezett változás(oka)t engedélyes köteles minden év december 15-ig az Országos Tisztifőorvosi Hivatalnak írásban bejelenteni.

A határozat jogerőre emelkedését követően e rendelet 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről.

Engedélyes az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló, 1/2009. (I.30.) FÜM. rendelet többször módosított I. számú mellékletében meghatározott díjat leróta. A határozatot a jogszabályban előírt ügyintézési határidőn belül hoztam meg.

A határozat a jogszabályokban előírt egyéb engedélyeket nem helyettesíti, azok beszerzésének kötelezettsége alól nem mentesít.

E határozat ellen a kézbesítést követő naptól számított 10 munkanapon belül az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalhoz (1245 Budapest, Pf.: 980.) címzett, de az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz 2 példányban benyújtott fellebbezéssel

lehet élni az elsőfokú eljárás díjtételével megegyező mértékű igazgatási szolgáltatási díj befizetése mellett.

INDOKOLÁS

HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. kérelemmel fordult hatóságomhoz, amelyben a fenntartásában és üzemeltetésében lévő, Hajdúszoboszló B-345 OKK számú kút vizének gyógyvízzé nyilvánítását kérte. A kérelmező a jogszabályban előírt mellékletekkel együtt benyújtott kérelmében a gyógyvízzé minősítést külső (fürdési célú) felhasználásra kérte. A Hajdúszoboszló B-345 OKK számú kút vizét korábban a 460-12/OTM 2009. számú határozattal természetes ásványvízzé minősítette hatóságom.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség által kiadott 512/32/2010. számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján a kitermelhető vízmennyiség 450 l/perc. Az engedély érvényességi ideje: 2015. június 30.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet a Vízkutató Vízkémia Kft. vízvizsgálata alapján a 6370/2009. számú szakvéleményében megállapította, hogy a mikrobiológiai vizsgálat eredménye negatív. Az összes oldott ásványi anyag tartalom 2130 mg/l. A víz nátrium-hidrogénkarbonátos jellegű termális víz (44,9 °C), amelyben a fluorid (2 mg/l), a bromid (2,1 mg/l) és a jodid (1,6 mg/l) egyaránt meghaladja az 1 mg/l-t.

A víz nagy nátrium (560 mg/l) és igen nagy metabórsav tartalmú (B:13,3 mg/l), a metakóvasav 27 mg/l, a keménység igen kicsi (összes keménység 8 mg/l CaO), azaz 0,8 nkf). Az oldott szervesanyag tartalom igen nagy (TOC 17,4 mg/l). A vizsgált mintában a természetes eredetű mikroszennyezők közül bárium (130 µg/l), míg arzén nem volt kimutatható. A trícium vizsgálat eredménye negatív volt.

Az ÁNTSZ Észak-alföldi Regionális Intézetének Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége a 3512-4/2009. számú szakvéleményében foglaltak szerint a kúttelep körülkerített, a kútra mintavételi csap, vízóra felszerelésre került. A bakteriológiai vizsgálat eredménye megfelelő.

A kút vízbázisa a Felső Pannon korú homokos hévíztározó összlet. A víz típusa: meleg rétegvíz. A kút védettségvizsgálatát elvégezték. A tanulmány megállapítja, hogy sem a 6 hónapos, 5 éves, illetve 50 éves védőidomoknak nincs felszíni metszete, védőterületet ezért nem kell kijelölni.

A Hajdúszoboszló B-345 OKK számú kút természetes ásványvíz gyógyhatásának elbírálásához szükséges orvosi vizsgálatokat a Hungarospa Gyógyfürdjében folytatták le. A víz fizikai és kémiai paraméterei alapján feltételezték, hogy kúraszerű alkalmazás esetén hatékony mozgásszervi megbetegedésekben. Ezen betegséges csoportból a krónikus derékfájdalomban szenvedő betegeket vizsgálták.

A fürdőkúra betegenként 15 alkalommal 36 °C-os termálvízben történő 30 perces tartózkodást jelentett, egyéb fizioterápiás kezelések nélkül.

A kezelés megkezdése előtt, a kúra után és három hónap múlva vizsgálták a mérhető élettani változásokat. A vizsgálat során kapott értékekre és a statisztikai elemzésre alapozva a termálvíz biológiai, élettani hatását pozitívnak ítélték.

A Reumatológiai és Fizioterápiás Szakmai Kollégium 2010. október 7-ei ülésén - a benyújtott orvosi kutatás dokumentumai alapján - támogatta a Hajdúszoboszló B-345 OKK számú kút vizének gyógyvízzé nyilvánítását.

A benyújtott dokumentációban és a szakvéleményekben foglaltak figyelembe vételével engedélyeztem a kút vizének külső (fürdési célú) alkalmazásában a gyógyvíz megnevezés használatát.

Határozatomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló - módosított - 2004. évi CXI. tv.-ben, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról és a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 362/2006. (XII.28.) Kormányrendelet 14/B. §-ban kapott felhatalmazás, valamint a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendeletben foglaltak alapján hoztam meg.

Budapest, 2010. december 01.

Dr. Paller Judit
mb. országos tisztí főorvos nevében:

Dr. Zehetbauer Judit
mb. főosztályvezető

Határozatot kapják:

- **HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.**
(4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.)
- **Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség**
(4001 Debrecen, Pf.:27.)
- **Országos Környezetegészségügyi Intézet**
(1437 Budapest, Pf.:839)
- **ÁNTSZ Észak-alföldi Regionális Intézetének Hajdú-Bihar Megyei Kirendeltsége**
(4001 Debrecen, Pf.:115.)
- **Irattár**

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Iktatószám: OTHGYÓGYF 119-11/2011

Tárgy: Hajdúszoboszló B-370 OKK számú kút
gyógyvíz engedélyének megújítása

Előadó: Szabóné Elek Éva

Telefon: (061) 489-5103

E-mail: gyogyfurdo@oth.antsz.hu

Levelezési cím: 1380 Budapest, Pf.: 1102

I/A

HATÁROZAT

A Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. (4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) a fenntartásában lévő **Hajdúszoboszló B-370 OKK** számú kút vize számára a gyógyvíz megnevezés használatának további engedélyezését kérte.

A **Hajdúszoboszló B-370 OKK** számú kút vizének **külső** (fürdősi célú) felhasználásánál a

Gyógyvíz

megnevezés használatát továbbra is

engedélyezem

az alábbi feltételekkel:

- a benzol tartalom miatt a medencébe vezetés előtt szükséges a kútvíz kezelése, a beavatkozás eredményességének rendszeres ellenőrzése a víz maradék benzol tartalmának mérése,
- zárt térben működő fürdőmedence esetében friss levegő bevezetését biztosító légtechnikai berendezés kiépítése és működtetése.

A kút neve: **Gyógyfürdő I/A** számú kút.

A gyógyvíz megnevezés használata tekintetében a jelen engedélynek, illetve a hatályos jogszabálynak való megfelelést szükség szerint, de legkésőbb e határozat jogerőre emelkedését követő tizedik évben ellenőrzi hatóságom.

A természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet 22. § (2) bekezdése értelmében a törzsadatlapon szereplő adatokban bekövetkezett változást

engedélyes köteles minden év december 15-ig az Országos Tisztiorvosi Hivatalnak írásban bejelenteni.

A határozat jogerőre emelkedését követően e rendelet 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről.

Engedélyes az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 1/2009. (I. 30.) EüM rendelet 1. melléklete IV. 2. pontjában meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat megfizette.

E határozat a jogszabályokban előírt egyéb engedélyeket nem helyettesíti, azok beszerzésének kötelezettsége alól nem mentesít.

A határozatot a jogszabályban előírt ügyintézési határidőn belül hoztam meg.

E határozat ellen a kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalhoz (1245 Budapest, Pf.: 987.) címzett, de az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni az elsőfokú eljárás díjtételével megegyező mértékű jogorvoslati díj befizetése mellett.

INDOKOLÁS

A Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. kérelmezte a fenntartásában lévő Hajdúszoboszló B-370 OKK számú kút gyógyvize számára a gyógyvíz megnevezés további használatának engedélyezését.

A felterjesztő a jogszabályban előírt mellékletekkel együtt benyújtott kérelemben a minősítést külső (fürdési célú) felhasználásra kérte.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 512-32/2010. számú vízjogi üzemeltetési engedélyében a gyógymedencék és külső gyógyüdülők részére lekötött éves vízmennyiséget $1.644.800 \text{ m}^3/\text{év}$ állapította meg. A vízjogi üzemeltetési engedély 2015. június 30.-ig érvényes.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 595-32/2007 számú határozatában adta meg a Hajdúszoboszló B-370 OKK számú hévízkút hidrogeológiai védőidomának kijelölését.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet 1202/2011. számú szakvéleményében - többek között - megállapította, hogy nevezett kút vize 5090 mg/L összes ásványi anyag tartalmú, nátrium-hidrogénkarbonátos, kloridos jellegű, igen lágy, sok bromidot ($5,5 \text{ mg/L}$) és jodidot ($4,1 \text{ mg/L}$) tartalmú, fluoridos termálvíz.

Az ammónium tartalom jelentős 16,4 mg/L, ami a vízhasználatot megnehezíti. Az ammóniumból a víz átlegezőzésekor veszélyes nitrit képződhet. A vízminta nitrit és nitrát tartalma méréshatár alatti volt.

„Az oldott szerves anyag tartalomra mutató TOC sok (11,3 mg/L). A vizsgált mintában jelentős mennyiségben illékony aromás szénhidrogéneket, benzolt (33µg/L) fenolindex-alkotókat (104 µg/L) és olajszármazékokat (TPH-olajindex 93µg/L) mutattak ki. A peszticid vizsgálatok, az illékony klórozott alifás vegyületek vizsgálatának eredménye kedvező, negatív. A vízmintában a veszélyes policiklikus aromás szénhidrogének (PAH) mennyisége sok (15,8 µ/L).”

„Véleményünk szerint vízhygiénés és vízbiztonsági szempontból a tárgyi kút vizét a vizsgált fizikai-kémiai paraméterek alapján fürdésre, (külsőleg) gyógyvízként történő felhasználásra továbbra is elismert természetes ásványvíznek lehetne minősíteni. A víz benzol tartalma miatt azonban medencébe vezetés előtt szükségesnek tartjuk a kút víz kezelését (pl. alkalmas gáztalanítás), és a víz maradék benzol tartalmának mérésével a beavatkozás eredményességének ellenőrzését. Zárt fürdőmedence esetében frisslevegő bevezetését is biztosító alkalmas légtechnikai berendezést is ki kell építeni és működtetni”

A 2011. augusztus 29.-i helyszíni szemle során megállapítást nyert, hogy a kútfej egy zárt aknában található. A kútfej rendezett, mintavételi csappal ellátott. A kút területe kerítéssel körbezárt. A kút és környéke hygiénés körülményei megfelelőek, szennyező forrás nem található. A kút szerelvényei tiszták, szárazak, megfelelően karbantartottak. A vízkitermelés a közegészségügyi követelményeknek eleget tesz.

A gyógyhatás bizonyítása érdekében elvégzett orvosi vizsgálatok összegzését tartalmazó dokumentáció, az általános helyszínrajz a kút környezetéről, a kútfej műszaki rajza nem változott. Ezek a dokumentumok, valamint a „Vízföldtani napló” az eredeti törzskönyvben megtalálhatók.

A benyújtott dokumentációban és a szakvéleményekben foglaltak figyelembe vételével engedélyeztem a kút vizének külső(fürdési célú) alkalmazásban a gyógyvíz megnevezés további használatát.

Határozatomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló – módosított - 2004. évi CXL. tv.-ben, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010.

(XII.27.) Korm. rendelet 18.§-ában kapott felhatalmazás alapján, valamint a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendeletben foglaltak alapján hoztam meg.

Budapest, 2011. szeptember 13.

Dr. Paller Judit
mb. országos tiszti főorvos
nevében kiadmányozza

Dr. Zehetbauer Judit
főosztályvezető

Határozatot kapják:

- **Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.**
4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.
- **Kútfej Vízkutató és Fúró Tervező KKT.**
1084 Budapest, Nagyfuvaros u. 16.
- **Hajdúszoboszló Város Önkormányzata**
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
- **Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség**
4001 Debrecen, Pf.: 27.
- **Országos Környezetegészségügyi Intézet**
1437 Budapest Pf.:839.
- **Irattár**

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Iktatószám: OTHGYÓGYF 119-11/2011

Tárgy: Hajdúszoboszló B-370 OKK számú kút
gyógyvíz engedélyének megújítása

Előadó: Szabóné Elek Éva

Telefon: (061) 489-5103

E-mail: gyogyfurdo@oth.antsz.hu

Levelezési cím: 1380 Budapest, Pf.: 1102

I/A

HATÁROZAT

A Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. (4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) a fenntartásában lévő **Hajdúszoboszló B-370 OKK** számú kút vize számára a gyógyvíz megnevezés használatának további engedélyezését kérte.

A **Hajdúszoboszló B-370 OKK** számú kút vizének **külső** (fürdősi célú) felhasználásánál a

Gyógyvíz

megnevezés használatát továbbra is

engedélyezem

az alábbi feltételekkel:

- a benzol tartalom miatt a medencébe vezetés előtt szükséges a kútvíz kezelése, a beavatkozás eredményességének rendszeres ellenőrzése a víz maradék benzol tartalmának mérése,
- zárt térben működő fürdőmedence esetében friss levegő bevezetését biztosító légtechnikai berendezés kiépítése és működtetése.

A kút neve: **Gyógyfürdő I/A** számú kút.

A gyógyvíz megnevezés használata tekintetében a jelen engedélynek, illetve a hatályos jogszabálynak való megfelelést szükség szerint, de legkésőbb e határozat jogerőre emelkedését követő tizedik évben ellenőrzi hatóságom.

A természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet 22. § (2) bekezdése értelmében a törzsadatlapon szereplő adatokban bekövetkezett változást

engedélyes köteles minden év december 15-ig az Országos Tisztiorvosi Hivatalnak írásban bejelenteni.

A határozat jogerőre emelkedését követően e rendelet 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről.

Engedélyes az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 1/2009. (I. 30.) EüM rendelet 1. melléklete IV. 2. pontjában meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat megfizette.

E határozat a jogszabályokban előírt egyéb engedélyeket nem helyettesíti, azok beszerzésének kötelezettsége alól nem mentesít.

A határozatot a jogszabályban előírt ügyintézési határidőn belül hoztam meg.

E határozat ellen a kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalhoz (1245 Budapest, Pf.: 987.) címzett, de az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni az elsőfokú eljárás díjtételével megegyező mértékű jogorvoslati díj befizetése mellett.

INDOKOLÁS

A Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. kérelmezte a fenntartásában lévő Hajdúszoboszló B-370 OKK számú kút gyógyvize számára a gyógyvíz megnevezés további használatának engedélyezését.

A felterjesztő a jogszabályban előírt mellékletekkel együtt benyújtott kérelemben a minősítést külső (fürdési célú) felhasználásra kérte.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 512-32/2010. számú vízjogi üzemeltetési engedélyében a gyógymedencék és külső gyógyüdülők részére lekötött éves vízmennyiséget $1.644.800 \text{ m}^3/\text{év}$ állapította meg. A vízjogi üzemeltetési engedély 2015. június 30.-ig érvényes.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 595-32/2007 számú határozatában adta meg a Hajdúszoboszló B-370 OKK számú hévízkút hidrogeológiai védőidomának kijelölését.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet 1202/2011. számú szakvéleményében - többek között - megállapította, hogy nevezett kút vize 5090 mg/L összes ásványi anyag tartalmú, nátrium-hidrogénkarbonátos, kloridos jellegű, igen lágy, sok bromidot ($5,5 \text{ mg/L}$) és jodidot ($4,1 \text{ mg/L}$) tartalmú, fluoridos termálvíz.

Az ammónium tartalom jelentős 16,4 mg/L, ami a vízhasználatot megnehezíti. Az ammóniumból a víz átlegezőzésekor veszélyes nitrit képződhet. A vízminta nitrit és nitrát tartalma méréshatár alatti volt.

„Az oldott szerves anyag tartalomra mutató TOC sok (11,3 mg/L). A vizsgált mintában jelentős mennyiségben illékony aromás szénhidrogéneket, benzolt (33µg/L) fenolindex-alkotókat (104 µg/L) és olajszármazékokat (TPH-olajindex 93µg/L) mutattak ki. A peszticid vizsgálatok, az illékony klórozott alifás vegyületek vizsgálatának eredménye kedvező, negatív. A vízmintában a veszélyes policiklikus aromás szénhidrogének (PAH) mennyisége sok (15,8 µ/L).”

„Véleményünk szerint vízhygiénés és vízbiztonsági szempontból a tárgyi kút vizét a vizsgált fizikai-kémiai paraméterek alapján fürdésre, (külsőleg) gyógyvízként történő felhasználásra továbbra is elismert természetes ásványvíznek lehetne minősíteni. A víz benzol tartalma miatt azonban medencébe vezetés előtt szükségesnek tartjuk a kút víz kezelését (pl. alkalmas gáztalanítás), és a víz maradék benzol tartalmának mérésével a beavatkozás eredményességének ellenőrzését. Zárt fürdőmedence esetében frisslevegő bevezetését is biztosító alkalmas légtechnikai berendezést is ki kell építeni és működtetni”

A 2011. augusztus 29.-i helyszíni szemle során megállapítást nyert, hogy a kútfej egy zárt aknában található. A kútfej rendezett, mintavételi csappal ellátott. A kút területe kerítéssel körbezárt. A kút és környéke hygiénés körülményei megfelelőek, szennyező forrás nem található. A kút szerelvényei tiszták, szárazak, megfelelően karbantartottak. A vízkitermelés a közegészségügyi követelményeknek eleget tesz.

A gyógyhatás bizonyítása érdekében elvégzett orvosi vizsgálatok összegzését tartalmazó dokumentáció, az általános helyszínrajz a kút környezetéről, a kútfej műszaki rajza nem változott. Ezek a dokumentumok, valamint a „Vízföldtani napló” az eredeti törzskönyvben megtalálhatók.

A benyújtott dokumentációban és a szakvéleményekben foglaltak figyelembe vételével engedélyeztem a kút vizének külső(fürdési célú) alkalmazásban a gyógyvíz megnevezés további használatát.

Határozatomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló – módosított - 2004. évi CXL. tv.-ben, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010.

(XII.27.) Korm. rendelet 18.§-ában kapott felhatalmazás alapján, valamint a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendeletben foglaltak alapján hoztam meg.

Budapest, 2011. szeptember 13.

Dr. Paller Judit
mb. országos tiszti főorvos
nevében kiadmányozza

Dr. Zehetbauer Judit
főosztályvezető

Határozatot kapják:

- **Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.**
4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.
- **Kútfej Vízkutató és Fúró Tervező KKT.**
1084 Budapest, Nagyfuvaros u. 16.
- **Hajdúszoboszló Város Önkormányzata**
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
- **Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség**
4001 Debrecen, Pf.: 27.
- **Országos Környezetegészségügyi Intézet**
1437 Budapest Pf.:839.
- **Irattár**

Országos Tisztifőorvosi Hivatal
Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóság
1138 Budapest, Váci út 174., 1380 Budapest, Pf. 1102.
Tel: (36-1) 489-5100 Telefax: (36-1) 356-1582
E-mail: gyogyfurdo@oth.antsz.hu

Iktatószám: 92-7/Gyf/2009

Tárgy: **Hajdúszoboszló B-395**

OKK számú kút vizének

gyógyvízzé minősítése.

Előadó: Debreczeni-Lázár András

XV.

HATÁROZAT

A Kútfej Vízkutató és Fűrő Tervező Kkt. a HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. (4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) tulajdonában álló Hajdúszoboszló B-395 OKK számú mélyfúrású kút vizének gyógyvízzé minősítési kérelmét felterjesztette.

A Hajdúszoboszló B-395 OKK számú kút vizének külső(fürdési célú) felhasználásánál a

gyógyvíz

megnevezés használatát az alábbi feltételekkel

engedélyezem.

- 1) A kút vízjogi üzemeltetési engedélyét legkésőbb 2009. május 31-ig meg kell kérni a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől.
- 2) A medencébe vezetés előtt a kút vizét gáztalanítani kell, és a víz maradék BTEX tartalmának ellenőrzésével beavatkozás eredményességét rendszeresen (negyedévente) ellenőrizni kell. A BTEX vizsgálat eredményét hatóságomnak, valamint az Országos Környezetegészségügyi Intézetnek meg kell küldeni.

Ez az engedély tíz évig érvényes külső használatú felhasználás esetén a 74/1999.(XII.25.) Eü.M. rendeletben előírtak betartási kötelezettségével.

E határozat ellen a kézhezvételt követő naptól számított 15 napon belül az Egészségügyi Minisztérium Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalához címzett (1245 Budapest, Pf.: 980.), és az Országos Tisztifőorvosi Hivatal Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatóságához 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezés igazgatásszolgáltatási díj köteles, melynek mértéke azonos az I. fokú eljárás díjtételével.

INDOKOLÁS

A Kútfej Vízkutató és Fűró Tervező Kkt. kérelemmel fordult az Országos Tisztifőorvosi Hivatal szervezetében működő Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósághoz a HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. tulajdonában lévő Hajdúszoboszló B-395 OKK számú termálkút vizének gyógyvízzé minősítése tárgyában. A felterjesztő a jogszabályban előírt mellékletekkel együtt benyújtott kérelmében a minősítést külső(fürdési célú) felhasználásra kérte. Kérelmében előadta, hogy a minősítési eljárást a Hajdúszoboszló B-375 OKK számú kút gyógyvízzé minősített vizével meglévő analógia alapján kéri lefolytatni.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 710/21/2009. számú szakhatósági állásfoglalásában a gyógyvízzé minősítés ellen kifogást nem emelt.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet 6942/2008. számú szakvéleményében megállapította, hogy nevezett kút vize 4160 mg/l összes ásványianyag tartalmú víz, amely ásványvíznek minősíthető. A víz kémiai jellege nátrium-hidrogénkarbonátos, -kloridos, fürdési célra határozatom rendelkező részébe foglalt feltételekkel használható.

Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Észak-alföldi Regionális Intézete 966-3/2009. számú szakvéleményében a kút és közvetlen környezetét közegészségügyi szempontból megfelelőnek ítélte, a gyógyvízzé minősítés ellen kifogást nem emelt.

A benyújtott dokumentációk alapján megállapítottam, hogy a kút műszaki kiképzése szabályos, az elvégzett palástcementezés biztosítja a vízáradó rétegek védelmét. A kút vízbázisa a Felső Pannon korú homokos hévíztározó összetételű.

Kérelmező csatolta a B-375 és B-395 OKK számú kutak vizének összehasonlító vizsgálatát, valamint hidrológiai szakértő tanulmányát a vizek genetikájáról, tározójáról.

Fentiek alapján megállapítottam, hogy a gyógyvízzé minősített B-375 valamint a minősítendő B-395 OKK számú kút vizének kémia jellege megegyezik, összetételük a természetes ingadozás határára belül azonosnak mondható.

A geofizikai, hidrodinamikai mérések és a vízföldtani szakvélemény bizonyítják a tározó egységességét, a vizek genetikájának azonosságát.

A kút védettségvizsgálatát elvégezték. A tanulmány megállapítja, hogy sem a 6 hónapos, 5 éves, illetve 50 éves védőidomoknak nincs felszíni metszete, védőterületet nem kell kijelölni.

A benyújtott dokumentációk és a fent idézett szakvélemények figyelembe vételével engedélyeztem a kút vizének külső(fürdési célú) alkalmazásban a gyógyvíz megnevezés használatát.

Határozatom rendelkező részében foglalt tíz évre szóló engedéllyel kapcsolatos kötelezettségek a 74/1999. (XII.25.) Eü.M. rendelet 15. § (2) és (3) bekezdéseiben alapulnak.

A hivatkozott jogszabály 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről. Ugyanezen jogszabály 22. §-ának (2) bekezdése értelmében a nyilvántartott

adatokban bekövetkezett változásokat minden év december 15. napjáig az OGYFI-nak be kell jelenteni.

A gyógyvízzé minősítésre irányuló eljárást a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló, módosított 2004. évi CXL. tv.-ben foglaltak szerint folytattam le, és a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII.25.) Eü.M. rendelet 13. §-ának (1) bekezdésében az OGYFI részére biztosított jogkör alapján határoztam.

A fellebbezési jogot a KET 98.§ (1) bekezdése biztosítja.

Budapest, 2009 március 23.

Dr. Kulcsár György
mb. főigazgató

A határozatot kapják:

- HUNGAROSPA Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.
4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.
- Kútfej Vízkutató és Fürdő Tervező Kkt.
1084 Budapest, Nagy Fuvaros u. 16.
- Országos Környezetegészségügyi Intézet
1097 Budapest, IX. Gyáli út 2/6.
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
Észak-alföldi Regionális Intézete
4001 Debrecen, Pf. 115.
- Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
4001 Debrecen, Pf. 27.
- Hajdúszoboszló Polgármesteri Hivatal
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
- irattár

ÁNTSZ

ÁLLAMI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS TISZTIORVOSI SZOLGÁLAT
Országos Tisztifőorvosi Hivatal

Iktatószám: OTHGYÓGYF 118-11/2011

Tárgy: Hajdúszoboszló B-375 OKK számú kút
gyógyvíz engedélyének megújítása

Előadó: Szabóné Elek Eszter

Telefon: (061) 489-5103

E-mail: gyogyfurdo@oth.antsz.hu

Levelezési cím: 1380 Budapest, Pf.: 1102

HATÁROZAT

A Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. (4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.) a fenntartásában lévő **Hajdúszoboszló B-375 OKK** számú kút vize számára a gyógyvíz megnevezés használatának további engedélyezését kérte.

A **Hajdúszoboszló B-375 OKK** számú kút vizének **külső** (fürdési célú) felhasználásánál a

Gyógyvíz

megnevezés használatát továbbra is

engedélyezem

az alábbi feltételekkel:

- a benzol tartalom miatt a medencébe vezetés előtt szükséges a kútvíz kezelése, a beavatkozás eredményességének rendszeres ellenőrzése, a víz maradék benzol tartalmának mérése,
- zárt térben működő fürdőmedence esetében friss levegő bevezetését biztosító légtechnikai berendezés kiépítése és működtetése szükséges.

A kút neve: **Gyógyfürdő XIII számú kút.**

A gyógyvíz megnevezés használata tekintetében a jelen engedélynek, illetve a hatályos jogszabálynak való megfelelést szükség szerint, de legkésőbb e határozat jogerőre emelkedését követő tizedik évben ellenőrzi hatóságom.

A természetes gyógytényezőről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet 22. § (2) bekezdése értelmében a törzsadatlapon szereplő adatokban bekövetkezett változást

engedélyes köteles minden év december 15-ig az Országos Tisztiorvosi Hivatalnak írásban bejelenteni.

A határozat jogerőre emelkedését követően e rendelet 22. § (1) bekezdése alapján intézkedem az engedély nyilvántartásba vételéről.

Engedélyes az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 1/2009. (I. 30.) EüM rendelet 1. melléklete IV. 2. pontjában meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat megfizette.

E határozat a jogszabályokban előírt egyéb engedélyeket nem helyettesíti, azok beszerzésének kötelezettsége alól nem mentesít.

A határozatot a jogszabályban előírt ügyintézési határidőn belül hoztam meg.

E határozat ellen a kézbesítést követő naptól számított 15 napon belül az Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatalhoz (1245 Budapest, Pf.: 987.) címzett, de az Országos Tisztifőorvosi Hivatalhoz 2 példányban benyújtott fellebbezéssel lehet élni az elsőfokú eljárás díjtételével megegyező mértékű jogorvoslati díj befizetése mellett.

INDOKOLÁS

A Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt. kérelmezte a fenntartásában lévő Hajdúszoboszló B-375 OKK számú kút gyógyvize számára a gyógyvíz megnevezés további használatának engedélyezését.

A felterjesztő a jogszabályban előírt mellékletekkel együtt benyújtott kérelemben a minősítést külső (fürdési célú) felhasználásra kérte.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 512-32/2010. számú vízjogi üzemeltetési engedélyében a gyógymedencék és külső gyógyüdülők részére lekötött éves vízmennyiséget 1.644.800 m³/év állapította meg. A vízjogi üzemeltetési engedély 2015. június 30.-ig érvényes.

A Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 595-32/2007 számú határozatában adta meg a Hajdúszoboszló B-375 OKK számú hévízkút hidrogeológiai védőidomának kijelölését.

Az Országos Környezetegészségügyi Intézet 1200/2011. számú szakvéleményében - többek között - megállapította, hogy nevezett kút vize 5090 mg/L összes ásványi anyag tartalmú, nátrium-hidrogénkarbonátos, kloridos jellegű, igen lágy, nagy bromid (7,5 mg/l) és jodid (5,1 mg/L) tartalmú, fluoridos termálvíz.

Az ammónium tartalom sok, 14,2 mg/L, ami a vízhasználatot megnehezíti. Az ammóniumból a víz átlevegőzésekor veszélyes nitrit képződhet. A vízminta nitrit és nitrát tartalma mérés határ alatti volt.

„Az oldott szerves anyag tartalomra mutató TOC sok (11,7 mg/L). A vizsgált mintában jelentős mennyiségű benzol (68 µg/L) és illékony aromás szénhidrogéneket mutattak ki. Fenolindex-alkotókat (142 µg/L) és olajszármazékokat (TPH-olajindex 64 µg/L) is jelentős mennyiségben kimutattak. A peszticid vizsgálatok, az illékony klórozott alifás vegyületek eredménye kedvező, negatív. A vizsgált mintában a veszélyes policiklikus aromás szénhidrogének (PAH) mennyisége sok (7,7 µg/L).”

„Véleményünk szerint vízhygiénés és vízbiztonsági szempontból a tárgyi kút víz összetétele alapján fürdésre, (külsőleg) továbbra is elismert természetes ásványvíz lehet minősíteni. A víz benzol tartalma miatt azonban medencébe vezetés előtt szükségesnek tartjuk a kút víz kezelését (pl. alkalmas gáztalanítás), és a víz maradék benzol tartalmának mérésével a beavatkozás eredményességének ellenőrzését. Zárt fürdőmedence esetében frisslevegő bevezetését is biztosító alkalmas légtechnikai berendezést is ki kell építeni és működtetni”

A 2011. augusztus 29.-i helyszíni szemle során megállapítást nyert, hogy a kútfej egy zárt aknában található. A kútfej rendezett, mintavételi csappal ellátott. A kút területe kerítéssel körbezárt. A kút és környéke hygiénés körülményei megfelelőek, szennyező forrás nem található. A kút szerelvényei tiszták, szárazak, megfelelően karbantartottak. A vízkitermelés a közegészségügyi követelményeknek eleget tesz.

A gyógyhatás bizonyítása érdekében elvégzett orvosi vizsgálatok összegzését tartalmazó dokumentáció, az általános helyszínrajz a kút környezetéről, a kútfej műszaki rajza nem változott. Ezek a dokumentumok, valamint a „Vízföldtani napló” az eredeti törzskönyvben megtalálhatók.

A benyújtott dokumentációban és a szakvéleményekben foglaltak figyelembe vételével engedélyeztem a kút vizének külső (fürdési célú) alkalmazásban a gyógyvíz megnevezés további használatát.

Határozatomat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló – módosított - 2004. évi CXL. tv.-ben, az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatról, a népegészségügyi szakigazgatási feladatok ellátásáról, valamint a gyógyszerészeti államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 323/2010.

(XII.27.) Korm. rendelet 18.§-ában kapott felhatalmazás alapján, valamint a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM. rendeletben foglaltak alapján hoztam meg.

Budapest, 2011. szeptember 13.

Dr. Paller Judit
mb. országos tiszti főorvos
nevében kiadmányozza

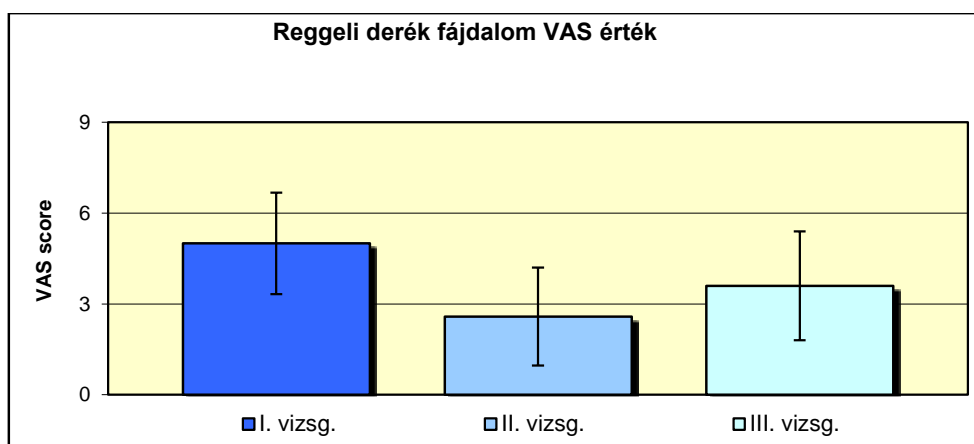

Dr. Zehetbáner Judit
főosztályvezető

Határozatot kapják:

- **Hungarospa Hajdúszoboszló Gyógyfürdő Zrt.**
4200 Hajdúszoboszló, Szent István park 1-3.
- **Kútfej Vízkutató és Fúró Tervező KKT.**
1084 Budapest, Nagyfuvaros u. 16.
- **Hajdúszoboszló Város Önkormányzata**
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1.
- **Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség**
4001 Debrecen, Pf.: 27.
- **Országos Környezetegészségügyi Intézet**
1437 Budapest Pf.:839.
- **Irattár**

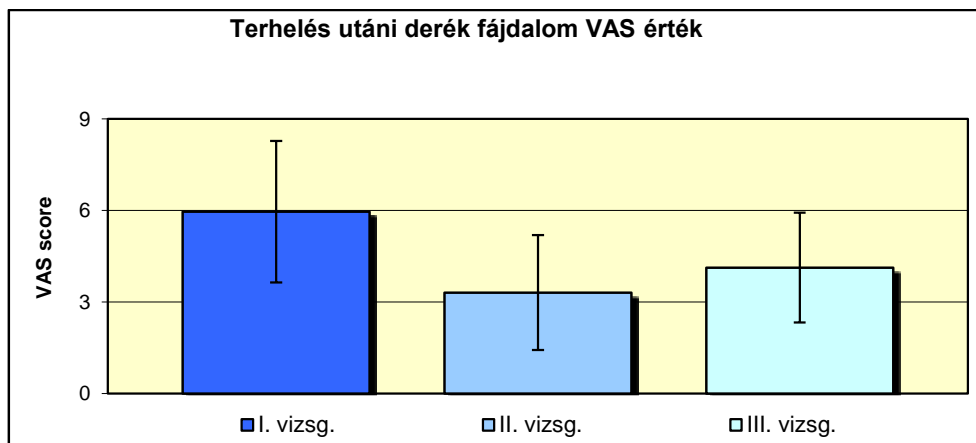
*A Hajdúszoboszlói Gyógyfürdő orvosa, Dr. Domokos Pál által vezetett orvos csoport legújabb - nemzetközi viszonylatban is egyedülálló - a gyógyvíz gyógyhatásainak utánkövetéses módszerrel történő kiértékelésének eredményei a **KRÓNIKUS DERÉKFÁJDALOMBAN SZENVEDŐ BETEGEKEN** a hajdúszoboszlói X.B 345.sz. hévízkút termális ásványvizének gyógyvízzé minősítéséhez /2010./*

A reggel és terhelés után mért derékfájdalom VAS értékének alakulása a termálvízzel való kezelés előtt, a kezelés után és 3 hónap múlva

N=72	I. vizsgálat	II. vizsgálat	III. vizsgálat
	a kúra előtt	a kúra után (3 hét múlva)	3 hónap múlva
	átlag (SD)	átlag (SD)	átlag (SD)
VAS reggel	5 (1.68)	2.58 (1.62)	3.6 (1.8)
(0-10cm)	I. – II. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		P<0.01
	I. – III. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		P<0.01

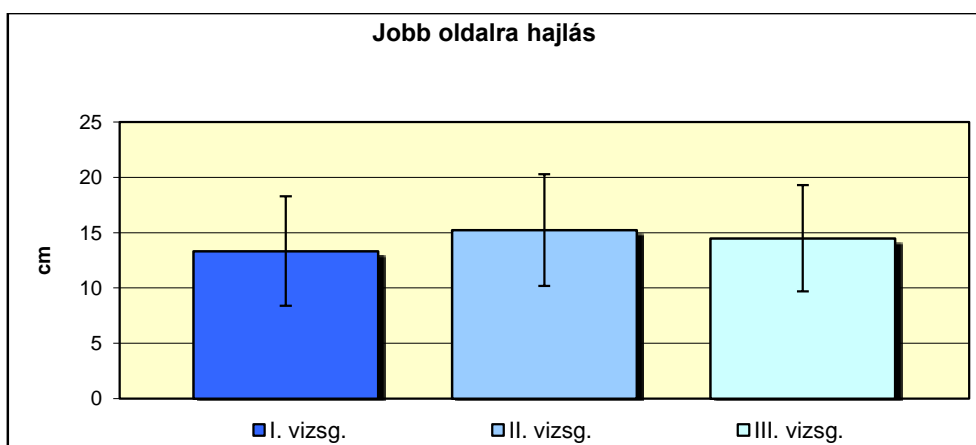
1.diagram, táblázat A reggeli derékfájdalom VAS skálán mért értéke és annak változása.

N=72	I. vizsgálat a kúra előtt	II. vizsgálat a kúra után (3 hét múlva)	III. vizsgálat 3 hónap múlva
	átlag (SD)	átlag (SD)	átlag (SD)
VAS terhelés után (0-10 cm)	5.96 (2.32)	3.31 (1.78)	4.13 (1.88)
	I. – II. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>
	I. – III. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>

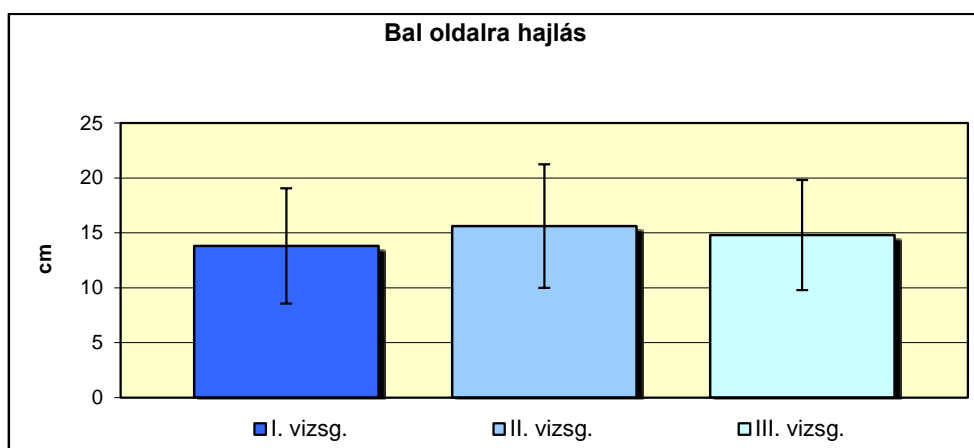
2.diagram, táblázat A terhelés utáni derékfájdalom VAS skálán mért értéke és annak változása.

Oldalhajlásnál a kéz elmozdulása a combon (cm) a termálvízzel való kezelés előtt, a kezelés után és 3 hónap múlva

N=72	I. vizsgálat	II. vizsgálat	III. vizsgálat
	a kúra előtt	a kúra után (3 hét múlva)	3 hónap múlva
	átlag (SD)	átlag (SD)	átlag (SD)
Jobb oldalra hajlás	13.33 (4.96)	15.24 (5.04)	14.49 (4.81)
	I. – II. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>
(cm)	I. – III. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>

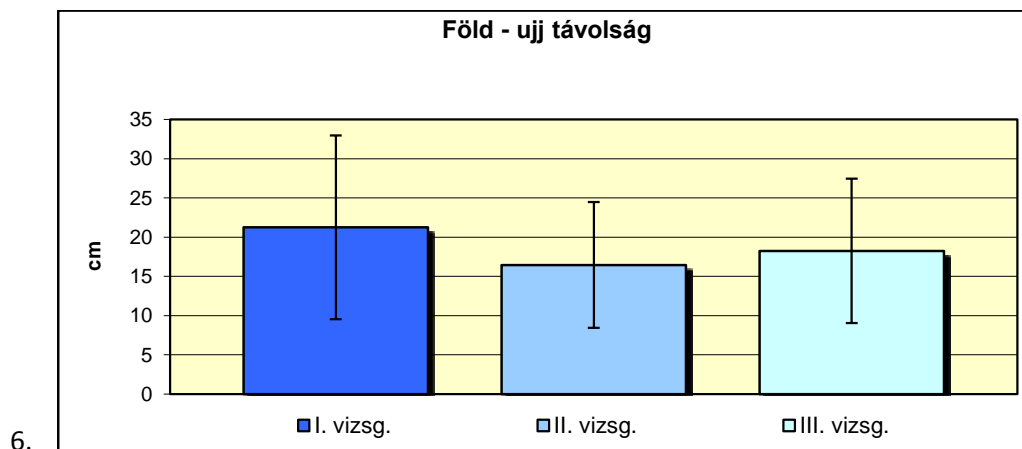
3. diagram, táblázat Jobb oldalra hajlásnál a kéz elmozdulása a combon (cm).

N=72	I. vizsgálat	II. vizsgálat	III. vizsgálat
	a kúra előtt	a kúra után (3 hét múlva)	3 hónap múlva
	átlag (SD)	átlag (SD)	átlag (SD)
Bal oldalra hajlás	13.81 (5.25)	15.62 (5.63)	14.8 (5.02)
	I. – II. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>
(cm)	I. – III. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>

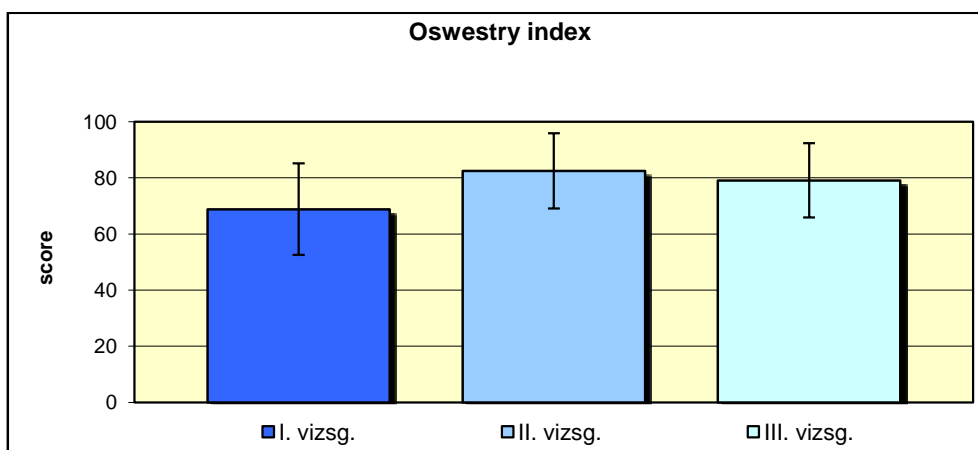
4. diagram, táblázat Bal oldalra hajlásnál a kéz elmozdulása a combon (cm).

5. Föld – ujj távolság változása (cm) a termálvízzel való kezelés előtt, a kezelés után és 3 hónap múlva

N=72	I. vizsgálat a kúra előtt	II. vizsgálat a kúra után (3 hét múlva)	III. vizsgálat 3 hónap múlva
	átlag (SD)	átlag (SD)	átlag (SD)
Föld – ujj távolság (cm)	21.25 (11.72)	16.44 (8.01)	18.24 (9.21)
	I. – II. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>
	I. – III. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>

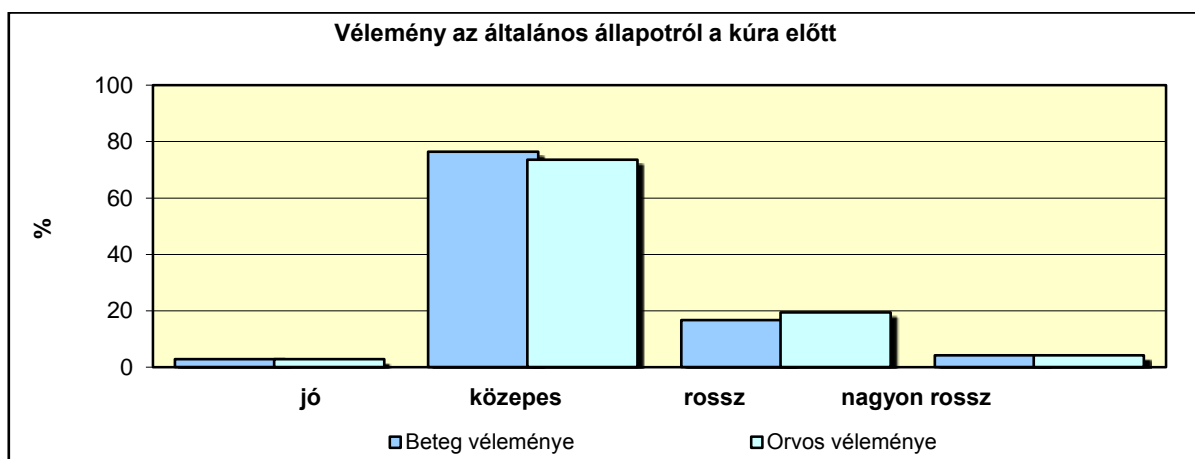
Az Oswestry index változása a termálvízzel való kezelés előtt, a kezelés után és 3 hónap múlva

N=72	I. vizsgálat	II. vizsgálat	III. vizsgálat
	a kúra előtt	a kúra után (3 hét múlva)	3 hónap múlva
	átlag (SD)	átlag (SD)	átlag (SD)
Oswestry	68.83 (16.27)	82.5 (13.42)	79.1 (13.24)
	I. – II. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>
	I. – III. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>

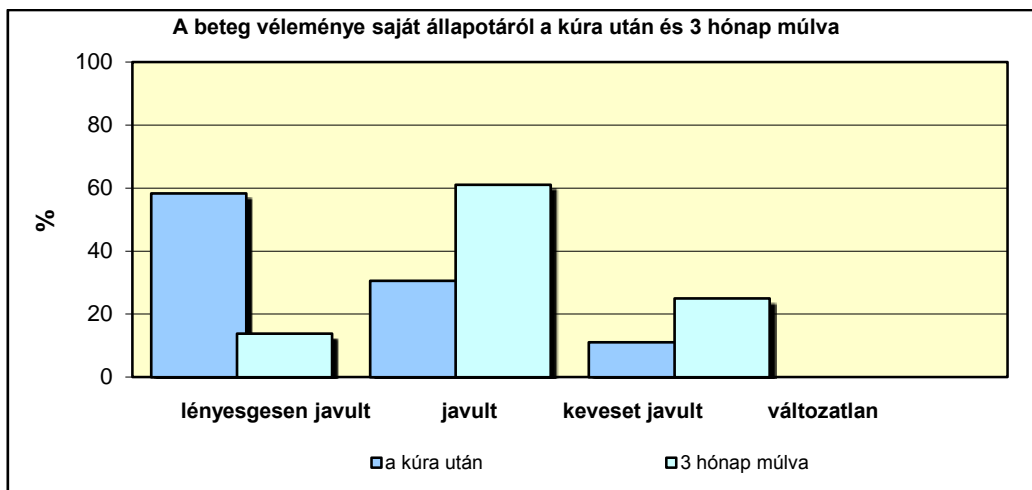
7. diagram, táblázat Az Oswestry index változása.

A beteg véleménye saját állapotáról, illetve az orvos véleménye a beteg állapotáról a termálvízzel való kezelés előtt és a kezelés hatására létrejött változás

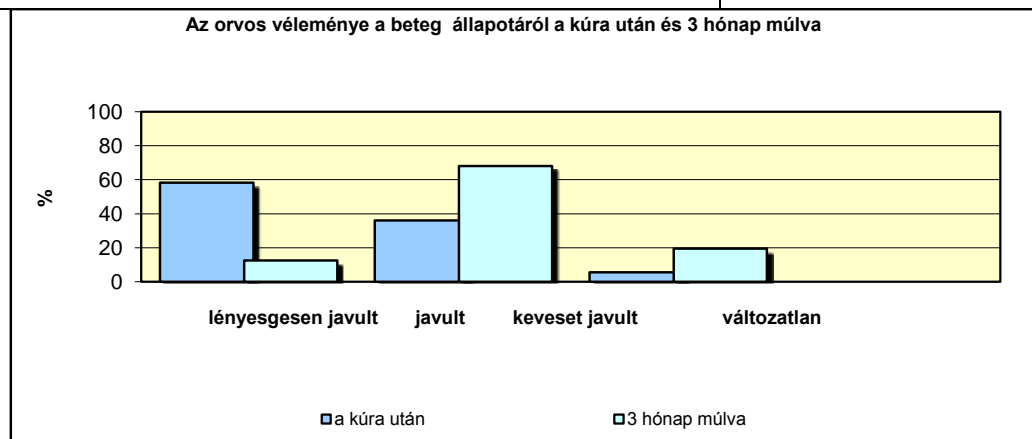

N=72	Általános állapot a termálvízzel való kezelés előtt			
	jó	közepes	rossz	nagyon rossz
Beteg / Orvos vélemény (%)	2.8 / 2.8	76.4 / 73.6	16.6 / 19.4	4.2 / 4.2

7. diagram, táblázat A beteg és az orvos véleménye a beteg általános állapotáról a termálvízzel történő kezelés előtt.

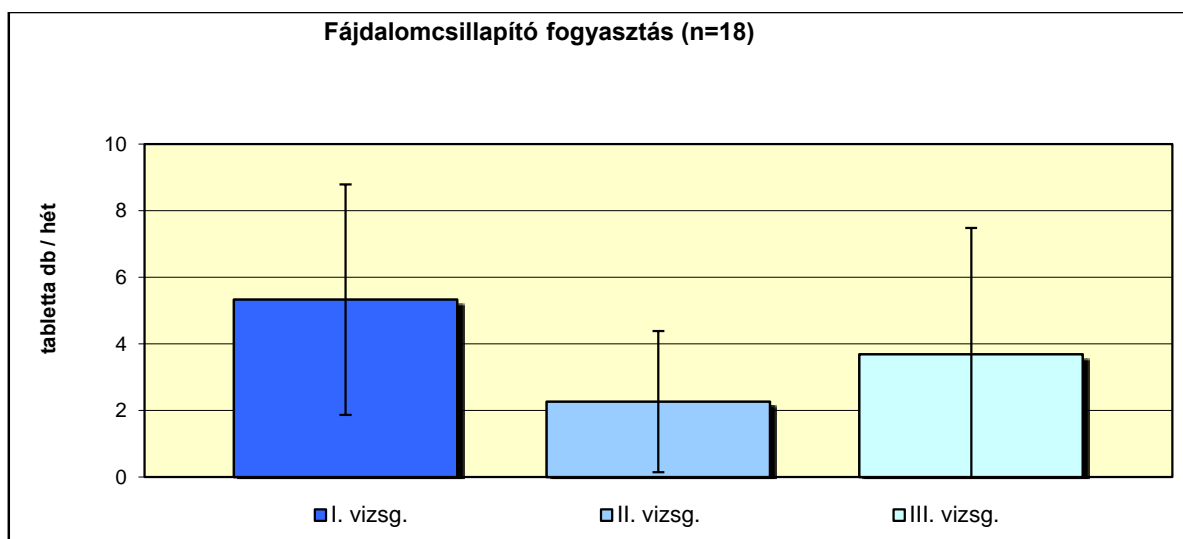
Beteg véleménye saját állapotáról N=72	Általános állapotban történt javulás			
	lényegesen javult	javult	keveset javult	változatlan
A kúra után / 3 hónap múlva (%)	58.3 / 13.9	30.6 / 61.1	11.1 / 25	0 / 0
A kezdeti állapothoz viszonyított javulás			P<0.01	

Az orvos véleménye a beteg állapotáról N=72	Általános állapotban történt javulás			
	lényegesen javult	javult	keveset javult	változatlan
A kúra után / 3 hónap múlva (%)	58.3 / 12.5	36.1 / 68.1	5.6 / 19.4	0 / 0
A kezdeti állapothoz viszonyított javulás			P<0.01	

8 - 9. diagram, táblázat A beteg és az orvos véleménye a beteg általános állapotáról a termálvízzel történő kezelés után és 3 hónap múlva.

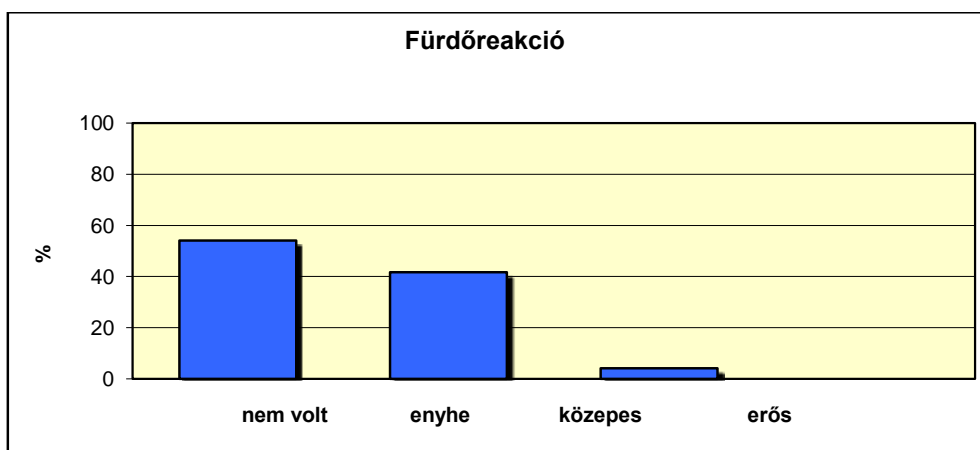
Fájdalomcsillapító szükséglet (tabletta db/hét) a termálvízzel való kezelés előtt, a kezelés után és 3 hónap múlva. Alcsoport analízis.

N=18	I. vizsgálat a kúra előtt	II. vizsgálat a kúra után (3 hét múlva)	III. vizsgálat 3 hónap múlva
	átlag (SD)	átlag (SD)	átlag (SD)
Fájdalom- csillapító (tabl. db/hét)	5.3 (3.5)	2.3 (2.1)	3.7 (3.8)
	I. – II. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>
	I. – III. vizsg. összehasonlítása, a változás jellege		<i>P<0.01</i>

10.diagram, táblázat A fájdalomcsillapító szükséglet (tabletta db/hét).

Fürdőreakció a termálvízzel való kezelés után

N=72	nem volt	enyhe	közepes	erős
Fürdőreakció (%)	54.2	41.6	4.2	0
A fürdőreakció előfordulásának gyakorisága			<i>P<0.01</i>	

11. diagram, táblázat Fürdőreakció.

A termálvíz hatásának, a kúra előtti, a kúra utáni és a 3 hónap múlva kapott (I-II-III. vizsgálat) értékeinek összehasonlítása. A reggeli és a terhelés utáni VAS, a dérek hajlításakor mért föld – ujj, illetve az oldalra hajlaskor kapott értékek, az Oswetry index, a beteg általános állapotában bekövetkezett javulás és a fájdalomcsillapító igény változásának és a statisztikai jellemzőinek összefoglalása.

	I. vizsgálat	II. vizsgálat		III. vizsgálat	
	a kúra előtt	a kúra után (3 hét múlva)		3 hónap múlva	
	Termálvíz n=72	Termálvíz n=72		Termálvíz n=72	
	átlag (SD)	átlag (SD)		átlag (SD)	
VAS reggel (0-10 cm)	5 (1.68)	2.58 (1.62)	<i>P<0.01</i>	3.6 (1.8)	<i>P<0.01</i>
VAS terhelés után (0-10 cm)	5.96 (2.32)	3.31 (1.78)	<i>P<0.01</i>	4.13 (1.88)	<i>P<0.01</i>
J.o.-ra hajlás (cm)	13.33 (4.96)	15.24 (5.04)	<i>P<0.01</i>	14.49 (4.81)	<i>P<0.01</i>
B.o.-ra hajlás (cm)	13.81 (5.25)	15.62 (5.63)	<i>P<0.01</i>	14.8 (5.02)	<i>P<0.01</i>

Föld – ujj távolság (cm)	21.25 (11.72)	16.44 (8.01)	<i>P<0.01</i>	18.24 (9.21)	<i>P<0.01</i>	
Oswestry	68.83 (16.27)	82.5 (13.42)	<i>P<0.01</i>	79.1 (13.24)	<i>P<0.01</i>	
Általános állapot (%)	Beteg véleménye		Javulás mértéke		Javulás mértéke	
	Jó	2.8	Lényegesen jav.	58.3	Lényegesen jav.	13.9
	Közepes	76.4	Javult	30.6	<i>P<0.01</i> Javult	61.1
	Rossz	16.6	Keveset jav.	11.1	Keveset jav.	25
	Nagyon rossz	4.2	Változatlan	0	Változatlan	0
	Orvos véleménye		Javulás mértéke		Javulás mértéke	
	Jó	2.8	Lényegesen jav.	58.3	Lényegesen jav.	12.5
	Közepes	73.6	Javult	36.1	<i>P<0.01</i> Javult	68.1
	Rossz	19.4	Keveset jav.	5.6	Keveset jav.	19.4
	Nagyon rossz	4.2	Változatlan	0	Változatlan	0
Fájdalom- csillapító igény (tabl. db/hét)	5.3 (3.5) n=18	2.3 (2.1) n=18	<i>P<0.01</i>	3. 7 (3.8) n=18	<i>P<0.01</i>	
Fürdőreakció (%)	Nem volt		54.2	<i>P<0.01</i>		
	Enyhe		41.6			
	Közepes		4.2			
	Erős		0			

8. *A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat:*